

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА

ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ЗА 2019 Г.

Съдържание

1. Обща информация.....	2
2. Конкурси на ФНИ през 2019 г.	5
3. Анализ и оценка на проведените оценявания на междинни отчети по текущи договори и окончателни отчети по проекти	44
4. Информация за приноса на ФНИ към националната научна продукция..	52
5. Административни дейности и разходи на ФНИ за 2019 г.....	57
6. Основни проблеми	74
7. Заключение	76

Март 2020

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) е юридическо лице със седалище София - второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката. Фондът има за цел да подкрепя финансово проекти и дейности за насърчаване и развитие на научните изследвания в Република България. Фондът е създаден със Закона за насърчаване на научните изследвания в България и дейността му се осъществява в съответствие с Правилник на Фонд „Научни изследвания“, издаден от министъра на образованието и науката, съгласувано с министъра на финансите.

Дейността на Фонд „Научни изследвания“ се осъществява в съответствие с:

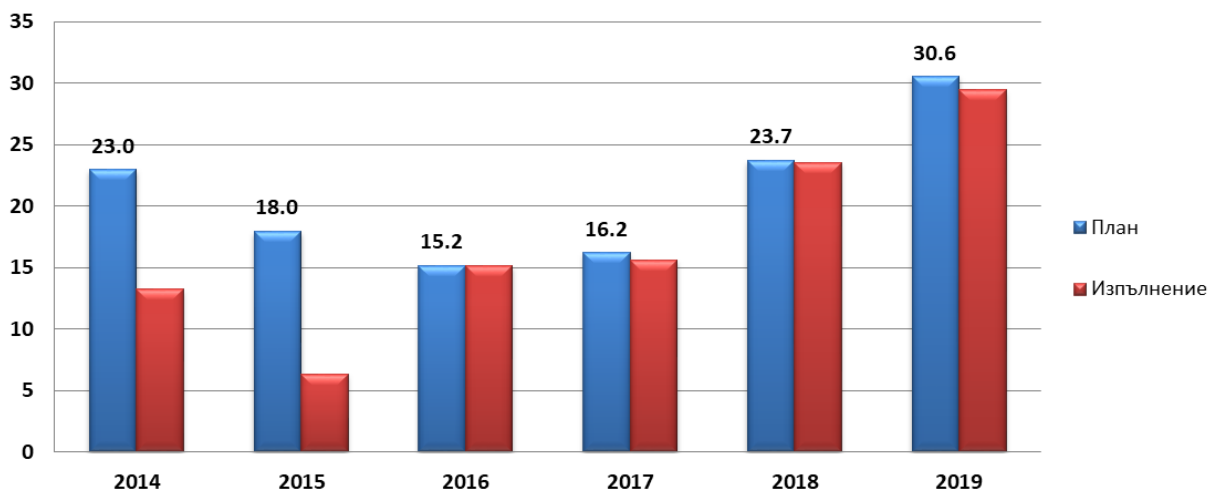
1. Европейската рамка за държавна помощ за научни изследвания, развойна дейност и иновации;
2. Националната стратегия за научни изследвания;
3. Националната програма за реформи;
4. Рамкови програми с определени приоритети на Европейския съюз, както и други европейски и международни инициативи;
5. Европейската и националната пътна карта за научноизследователска инфраструктура.

Съгласно Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. „По-добра наука за по-добра България“ ФНИ е основен инструмент за финансиране на научни изследвания на конкурсен принцип в страната. След приемането през 2016 г. на промени в Закона за насърчаване на научните изследвания и на нов Правилник на Фонда правилата за неговата работа бяха променени и през четири последователни години бяха проведени конкурси за финансиране на проекти за научни изследвания по научни области, както и конкурси за проекти на млади учени и постдокторанти и за Българска научна периодика. През този период бяха проведени и конкурси по двустранно сътрудничество и Фондът се включи в редица международни научни програми (ЕРА-Нет).

От 2009 до 2016 г. бюджетът на Фонда е намален от около 70 млн. лв. до 15.2 млн. лв. през 2016 г. През 2017 г. бюджетът нараства с 1 млн. лв. до 16.2 млн. лв. През 2014 и 2015 г. значителна част от предвидения бюджет на Фонда не се изразходва, но от 2016 г. целият бюджет се изразходва за проекти за научни изследвания и други разходи, предвидени в ЗНИИ, ПФНИ и Годишната оперативна програма (ГОП) на Фонда (Фиг. 1). През 2019 г.

бюджетът на ФНИ като второстепенен разпоредител към МОН беше определен на 15 758 000 лв. Тази сума беше предвидена за изплащане на суми за текущи проекти по конкурси от предни години, в съответствие с ГОП. Допълнително с ПМС бяха представени 2 800 000 лв. за Националните научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ, както и 12 500 000 лв. за нови конкурси и конкурси за двустранно и международно сътрудничество от предната година. След окончателната корекции на бюджета на ФНИ и на ГОП за 2019 г. общата стойност на ГОП за 2019 г. беше определена на 30 558 000 лв. (Фиг. 1). През декември 2019 г. след искане от страна на НЦЗПБ сумите по договори с института (както по конкурси от 2019 г., така и за втори етапи на договори от предни години) общо в размер на 803 823 лв. не бяха изплатени и съответно не бяха усвоени.

Изпълнение на бюджета на ФНИ за 2014 - 2019 в млн. лева

Фиг. 1. План и изпълнение на разходите на ФНИ съгласно ГОП за съответната година за периода 2014 – 2019 г.

Щатният административен персонал във ФНИ е 12 души, от които управител, седем секретари на НЕК и друг административен персонал. В Приложение 1 е представен списък на Изпълнителния съвет на ФНИ и на съставите на ПНЕК и ВНЕК за 2018 г.

На следната схема е показана структурата на Фонд „Научни изследвания“:

Изпълнителен съвет

Управител

Постоянни научно-експертни комисии	Временни научно-експертни комисии
Биологически науки	Биологически науки
Математически науки и информатика	Математически науки и информатика
Медицински науки	Медицински науки
Обществени науки	Обществени науки
Селскостопански науки	Селскостопански науки
Технически науки	Технически науки
Физически науки и Науки за земята	Физически науки и Науки за земята
Химически науки	Химически науки
Хуманитарни науки	Хуманитарни науки
Двустранно и международно сътрудничество	Двустранно и международно сътрудничество
	Процедури за програма КОСТ и научни форуми

Секретари на научно-експертни комисии

2. КОНКУРСИ НА ФНИ ПРЕЗ 2019 Г.

В Таблица 1 са описани конкурсите, проведени от ФНИ през 2019 г. Всички суми в отчета са в лева.

Таблица 1. Основни параметри на конкурсите, проведени от ФНИ през 2019 г. (сумите са в лева).

Конкурс	Общ бюджет	Макс. сума на проект	Срок /етапи	Предварител на сума за 2019 г.	Срок
ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	19 000 000	120 000	36 мес. /2 етапа	9 500 000 50%	25.09
ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЛАДИ УЧЕНИ И ПОСТДОКТОРАНТИ	1 080 000	20 000	24 мес. /1 етап	1 080 000 100%	25.09
БЪЛГАРСКА НАУЧНА ПЕРИОДИКА	400 000	7 000	12 мес. /1 етап	400 000 100%	26.09
ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО					-
Китай – изследователски проекти	600 000	300 000	36 мес./2	125 000	
Индия	400 000	28 000	24 мес./1	200 000	
Австрия	480 000	40 000	24 мес./1	240 000	
Русия	900 000	40 000	24 мес./1	450 000	
Програми ЕРА-Нет	760 000		24-36 мес.	760 000	-
Програма КОСТ	902 500	40 000	24 мес. /1 етап	902 500	-
Международни научни форуми в България	372 000	9 000		372 000	-
Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).	960 000	120 000	24 мес. /1 етап	480 000 50 %	30.09
Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ /ВИХРЕН/	Зависи от продължителността на проектите	265 000 на година	60 мес. /3 етапа	2 180 000	20.09

В тази част на отчета за всеки конкурс са представени данните за параметрите на конкурса, както и за предвиденото и одобреното финансиране, броят кандидатствали и

одобрени проекти, информация по научни области и тип научни организации. Информация за проведеното оценяване по конкурсите са направени поотделно за всяка научна област, по която е проведено оценяването на проектните предложения.

За всички обявени конкурсни сесии на Фонда през 2019 год. са изготвени Насоки за кандидатстване, съгласно Правилника на Фонд „Научни изследвания“, които са съгласувани по установения ред с Министерството на финансите.

Поради късното приемане на ПМС за осигуряване на финансирането за нови конкурси на ФНИ и за прехвърляна на съответните суми към бюджета на Фонда, конкурсите бяха обявени доста късно, в началото на месец август. По тази причина крайните дати за подаване на проектни предложения бяха преместени за края на септември, за да се осигури достатъчно време на научните колективи да подготвят проектни предложения. Това доведе до значително съкращаване на времето за оценяване и класиране на проектните предложения, вместо за 13 седмици както предните години, процедурата трябваше да бъде осъществена само за 10 седмици. Благодарение на активната работа и професионализма на служителите на ФНИ и председателите и членовете на ВНЕК, както и на отговорното отношение на по-голямата част от оценителите, оценяването и класирането беше осъществено успешно и в съкратените срокове. Това даде възможност в рамките на календарната година ИС да вземе решение за финансиране на проектите, договорите с бенефициентите да бъдат сключени и предвидените сума да бъдат преведени на бенефициентите.

Пилотно през 2019 г. беше използвана електронна система за подаване на проектни предложения по двете Национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ. Използването на системата беше успешно и тя се използва и за два от конкурсите по двустранно сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Ако не бъдат установени съществени проблеми и има осигурено финансиране за нови конкурси, ФНИ предвижда използването на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г.

2.1. Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019

През 2019 г. за четвърта поредна година ФНИ проведе конкурс за финансирането на проекти за фундаментални научни изследвания, насочени към фундаментални изследвания в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република

България 2017-2030. Целта на конкурса беше да допринесе за изпълнението на следните цели на Стратегията:

- Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.
- Повишаване на количеството и качеството на фундаменталните научни изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.
- Значително интензифициране на връзките на науката с образованието, бизнеса, държавните органи и обществото като цяло.
- Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на научни изследвания – 2019 г. е 16 000 000 лв., от които 8 000 000 лв. (50% от общия размер) за първия етап на проектите (Таблица 2). Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – аванс за ЕТАП 1 (50% от сумата за проекта) и аванс за ЕТАП 2 (50% от сумата на проекта). С актуализацията на ГОП на ФНИ за 2019 г., утвърдена от министъра на образованието и науката, общият бюджет на конкурса достигна 19 000 000 лв., от които 9 500 000 лв. от бюджета за 2019 г.

Таблица 2. Предварително разпределение на прогнозния общ бюджет на конкурса за фундаментални научни изследвания по научни области

Научна област	Бюджет за двата етапа, лв.	Бюджет за ЕТАП I, лв.	Процент от общия бюджет
Биологически науки	2 288 000	1 144 000	14.3
Математически науки и информатика	976 000	488 000	6.1
Медицински науки	1 488 000	744 000	9.3
Науки за земята	864 000	432 000	5.4
Обществени науки	1 344 000	672 000	8.4
Селскостопански науки	1 360 000	680 000	8.5
Технически науки	2 752 000	1 376 000	17.2
Физически науки	1 760 000	880 000	11.0
Химически науки	1 728 000	864 000	10.8

Хуманитарни науки	1 440 000	720 000	9.0
-------------------	-----------	---------	-----

Проектите се финансират с максимална сума от 120 000 лв., като финансирането е за три години. Дейностите по проектите са разделени на 2 етапа с междинен отчет в края на първи етап. Конкурсът беше обявен на 9.08.2019 г. с краен срок за подаване на проектните предложения – 25.09.2019 г.

2.1.1. БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Биологически науки“ сумата е определена на 2 288 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 27 бр. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Биологически науки, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ и включва:

а) научно оценяване на проектните предложения, оценка на капацитета на екипа и плана за изпълнение на проекта, както и оценка на въздействието на резултатите от изпълнението на проекта върху обществото;

б) формиране на комплексна оценка на проектните предложения и класиране на проектните предложения с оценка, по-висока от праговата (80 точки). Числовите оценки и обосновките на избраните по обявената процедура оценители бяха представени под формата на експертна карта, в съответствие с публично обявените критерии. Няма направени предложения от оценителите за изменение на заявените за финансиране суми.

Всички 27 броя проектни предложения участват в класирането, тъй като комплексната им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки.

ВНЕК по Биологически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 19 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 96,5 точки на обща стойност 2 259 760 лв., предложението е утвърдено от ИС. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд

„Научни изследвания“ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 98 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Биологически науки“ на 20 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 178 880 лв. при обща сума по договорите 2 357 760 лв.

2.1.2. МАТЕМАТИЧЕСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИКА

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Математически науки и информатика“ сумата е определена на 976 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 15 бр. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Математически науки и информатика, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

Тринадесет проектни предложения с числова оценка над праговата стойност от 80 точки участват в класирането. Останалите две са под прага.

ВНЕК по Математически науки и информатика предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 8 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 92,5 точки на обща стойност 899 950 лв. Предложението е утвърдено от ИС.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Математически науки и информатика“ на 8 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 449 975 лв.

2.1.3. МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

Предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Медицински науки“ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019 г.“ беше определен в размер на 1 488 000 лв. Общият брой на постъпилите проектни предложения в направлението беше 40 проекта, като всички бяха допуснати до оценяване.

Класираните в научното направление с комплексна числова оценка равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки бяха 36 проектни предложения.

Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса.

По предложение на ВНЕК по Медицински науки и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“, бяха одобрени за финансиране 12 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 97.5 точки на обща стойност 1 429 800 лв., като ръководителите на две проектни предложения депозираха писмен отказ за финансиране във връзка с одобрени за финансиране проекти по ННП ВИХРЕН.

След приемане на актуализираната ГОП за 2019 г. и с решение на ИС на ФНИ бяха финансирани допълнително още 8 проектни предложения с обща сума за финансиране в размер на 960 000 лв.

Сумата за изплащане за 2019 г. в научно направление „Медицински науки“ за 18 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 194 900 лв., но част от сумата не беше изплатена поради искане на базовата организация НЦЗПБ за получаване на финансирането през следващата година.

2.1.4. НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Науки за Земята“ сумата е определена на 864 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 15 бр., като 1 проектно предложение бе пренасочено към ВНЕК по Биологически науки по предложение на ръководителя на проектното предложение. Оценяването на проектите беше организирано от ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

След научната оценка, от 14 бр. постъпили проектни предложения, 2 бр. падат под праговата стойност от 80 точки. Останалите 12 броя проектни предложения участват в класирането, тъй като комплексната им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки.

ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 7 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 94 точки на обща стойност от 838 800 лв., предложението е утвърдено от ИС. Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на

точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 119 700 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Науки за Земята“ на 8 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 479 250 лв., общата сума по договорите е 958 500 лв.

2.1.5. ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Обществени науки“ сумата е определена на 1 344 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 26 бр. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Обществени науки, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

След научната оценка, от 26 бр. постъпили проектни предложения, 3 бр. падат под праговата стойност от 80 точки. Две от проектите предложения бяха определени от оценителите като нефундаментални. В класирането участват общо 22 бр. проектни предложения, тъй като комплексната им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки.

ВНЕК по Обществени науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 11 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 90,1 точки на обща стойност от 1 257 819 лв., предложението е утвърдено от ИС. Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат

финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансират още 3 проектни предложения с обща сума за финансиране 360 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Обществени науки“ на 14 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 808 909,50 лв., общата сума по договорите е 1 617 819 лв.

2.1.6. СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Селскостопански науки“ сумата е определена на 1 360 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 35 бр.

След проверка за допустимост в съответствие с чл. 51 от Правилника на ФНИ, до процедурата по оценяване и класиране са допуснати 34 (тридесет и четири) проектни предложения, адресирани за администриране към ВНЕК по ССН. Едно проектно предложение не се допуска до по-нататъшно участие в конкурса, поради несъответствие с изискванията на Фонд „Научни изследвания“ за фундаментален характер на подкрепяните изследвания. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Селскостопански науки, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

След научната оценка, 31 проектни предложения с числова оценка над праговата стойност от 80 точки участват в класирането. Останалите три са под прага. ВНЕК по Селскостопански науки предложи на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 11 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 97,3 точки на обща стойност 1 316 800 лв. Предложението е утвърдено от ИС.

Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса.

ВНЕК предложи на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни

предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране, поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансираха още шест проектни предложения с обща сума за финансиране 720 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Селскостопански науки“ на 17 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 360 000 лв.

2.1.7. ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ

Предварителният бюджет на ФНИ за научно направление „Технически науки“ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019 г.“ беше определен в размер на 2 752 000 лв. Общият брой на постъпилите проектни предложения в направлението беше 61 проекта, като всички бяха допуснати до оценяване.

Класираните в научното направление с комплексна числова оценка равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки бяха 53 проектни предложения. По предложение на ВНЕК по Технически науки и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“, бяха финансирани 23 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 90.5 точки на обща стойност 2 733 364 лв.

След приемане на актуализираната ГОП за 2019 г. и с решение на ИС на ФНИ бяха финансирани допълнително още 10 проектни предложения с обща сума за финансиране в размер на 1 200 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Технически науки“ за 33 класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 1 966 682 лв.

2.1.8. ФИЗИЧЕСКИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Физически науки“ сумата е определена на 1 760 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 17 бр. Оценяването на проектите беше организирано от ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята съгласно

Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

Всички 17 броя проектни предложения участват в класирането, тъй като комплексна им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки. ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 14 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 94 точки на обща стойност 1 680 000 лв., предложението е утвърдено от ИС. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още едно проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 120 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Физически науки“ на 15 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 900 000 лв., общата сума по договорите е 1 800 000 лв.

2.1.9. ХИМИЧЕСКИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Химически науки“ сумата е определена на 1 728 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 23 бр. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Химически науки, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

Всички 23 броя проектни предложения участват в класирането, тъй като комплексна им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки.

ВНЕК по химически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 14 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 96 точки на обща стойност 1 679 400 лв., предложението е утвърдено от ИС. Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от

Насоките по конкурса. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още едно проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 118 000 лв.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Химически науки“ на 15 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор, е 898 700 лв., общата сума по договорите е 1 797 400 лв.

2.1.10. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

В предварителния бюджет на ФНИ по „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2019“ за научно направление „Хуманитарни науки“ сумата е определена на 1 440 000 лв. Постъпилите проектни предложения в направлението са 20 бр. От тях едно не беше допуснато до оценяване. Оценяването на проектите, разпределени към ВНЕК по Хуманитарни науки, беше извършено съгласно Методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване в конкурса, в съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ.

От допуснатите до оценяване общо 19 бр. проектни предложения, 3 бр. падат под праговата стойност от 80 точки. Едно от проектите предложения бе определено от оценителите като нефундаментално. В класирането участват общо 15 бр. проектни предложения, тъй като комплексната им числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 80 точки.

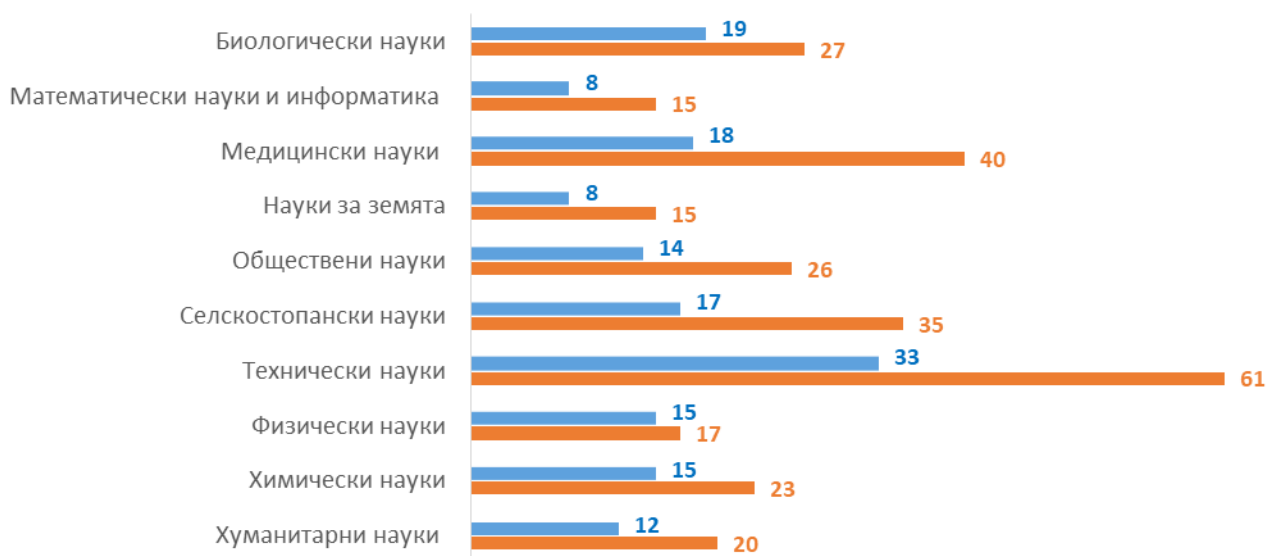
ВНЕК по Хуманитарни науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 12 проектни предложения с получена обобщена числова оценка над 86,5 точки на обща стойност от 1 379 803 лв., предложението е утвърдено от ИС. Проектите с еднаква комплексна оценка са класирани на базата на точките, посочени от оценителите по критерий 4, и при необходимост по критерий 5, съгласно т. 6.3. от Насоките по конкурса. Също така ВНЕК предлага на Изпълнителния съвет на ФНИ при наличие на допълнителни възможности по този конкурс да бъдат

финансирани и част от резервните проектни предложения, които са получили 80 или повече точки, но не са предложени за финансиране поради недостиг на достатъчно средства.

Сумата, изплатена за 2019 г. в научно направление „Хуманитарни науки“ на 12 бр. класирани и финансирани проектни предложения за първи етап от сключения договор е 689 901,37 лв., общата сума по договорите е 1 379 803 лв.

Общо в конкурса за финансирана на проекти за фундаментални научни изследвания са одобрени за финансиране 159 проекта, които са разпределени по научни области както е показано на фиг. 2. Най-много проекти са финансирани по Технически науки, 33, следвани от Биологически, Медицински и Селскостопански науки съответно с 19, 18 и 17 проекта. Разпределението на финансираните проекти по тип базови организации е показано на фиг. 3. Висшите училища са базови организации на 72 проекта, а институтите на БАН и на ССА съответно на 71 и на 9 проекта.

Брой подадени и брой финансирани проекти по научни области

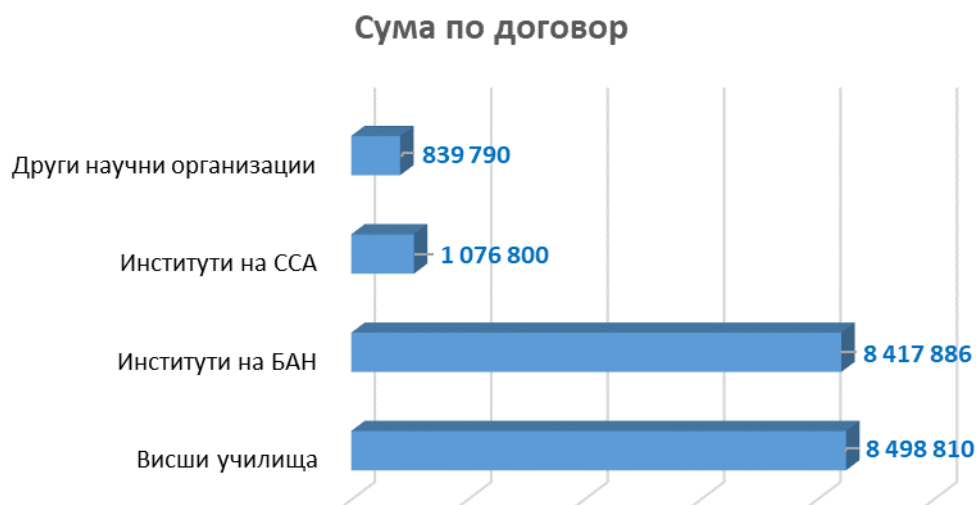

Фиг. 2. Брой подадени (в кафяво) и брой финансирани (в синьо) проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания – 2019 по научни области

Фиг. 3. Брой финансирани проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания – 2019 по базови организации

На фигура 4 е показано разпределението на сумите за финансиране на проектите по базовите организации – висши училища, институти на Българската академия на науките, институти на Селскостопанската академия и други научни организации (Национални центрове към Министерство на здравеопазването и специализирани научни институти към други министерства). Проекти на висшите училища са финансирани с 8.5 млн. лв., на институти на БАН с 8.4 млн. лв., на институти на ССА с около 1.1 млн. лв., а около 840 хил. лв. са за проекти на други научни организации. Част от тях са за проекти на НЦЗПБ, сумите за първият етап на които не бяха изплатени от бюджета на ФНИ за 2019 г. по искане на базовата организация.

Фиг. 4. Обща сума (в лв.) за финансиране в конкурса за фундаментални научни изследвания – 2019 по тип базови организации

2.2. Конкурс за финансиране на млади учени и постдокторанти - 2019

През 2019 г. за четвърта поредна година ФНИ проведе конкурс за финансирането на проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, насочени към стимулиране на научните изследвания на следващо поколение учени, в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Целта на конкурса беше да допринесе за изпълнението на следните цели на Стратегията:

- Осигуряване на висока квалификация и ефективно кариерно развитие на учените, основано на високо ниво на научните изследвания.
- Устойчиво възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция.
- Разширяване на участието на българската научна общност в европейското изследователско пространство и разширяване на международното научно сътрудничество.
- Повишаване на количеството и качеството на научните изследвания, свързани с проблеми от регионално и национално значение.

Прогнозният общ бюджет на конкурса за финансиране на научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 г. е 800 000 лв., като цялата сума е изплатена през 2019 г. С актуализацията на ГОП, утвърдена от министъра на образованието и науката бюджетът за финансиране на проекти по конкурса беше увеличен на **1 080 000** лв.

2.2.1. БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ

Кандидатствали са 7 проектни предложения в научно направление „Биологически науки“, които са минали административната проверка, без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване.

След получаване на експертните оценки в класирането участват всичките 7 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 93,2 точки.

ВНЕК по Биологически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъдат финансирани 4 проектни предложения. Предварителният бюджет в направление Биологически науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 132 000 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансират още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 5 бр. проекти в научно направление Биологически науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 150 000 лв.

2.2.2. МАТЕМАТИЧЕСКИ НАУКИ И ИНФОРМАТИКА

Кандидатствали са 9 проектни предложения в научно направление „Математически науки и информатика“, които са минали административната проверка и са допуснати до оценяване.

След получаване на експертните оценки в класирането участват всичките 3 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 87,3 точки. Останалите шест са под прага.

ВНЕК по Математически науки и информатика предложи на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъде финансирано едно проектно предложение.

Предварителният бюджет в направление Математически науки и информатика в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 28 000 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на два проекта в научно направление Математически науки и информатика в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 50 000 лв.

2.2.3. МЕДИЦИНСКИ НАУКИ

През 2019 г. в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ в научно направление „Медицински науки“ са кандидатствали общо 9 проектни предложения, като след административната проверка без забележка от ВНЕК са допуснати до оценяване 7 проектни предложения.

Класираните в научното направление с комплексна числова оценка равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки бяха 7 проектни предложения.

При предварителен бюджет в размер на 87 200 лв. с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ бяха финансирани 4 проектни предложения с получена числова оценка над 95 точки на обща стойност 118 804 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира допълнително още 1 проектно предложение с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума за договорите, подписани през 2019 г. по 5 договора в научно направление „Медицински науки“ след класирането в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 г.“, е в размер на 148 804 лв.

2.2.4. НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА

В научното направление „Науки за Земята“ кандидатстват 3 проектни предложения, които са минали административната проверка без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване.

След получаване на експертните оценки в класирането участват всичките 3 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 91,5 точки.

ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъде финансирано 1 проектно предложение. Предварителният бюджет в направлението за „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 28 000 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансират още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 29 960 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 2 бр. проекти в научно направление „Науки за Земята“ в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 59 960 лв.

2.2.5. ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ

През 2019 г. в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ в научно направление „Обществени науки“ са кандидатствали общо 10 проектни предложения, като след административната проверка без забележка от ВНЕК всички от тях са допуснати до оценяване. Две от проектите предложения са определени като нефундаментални.

След получаване на експертните оценки в класирането участват 7 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 87,42 точки.

ВНЕК по Обществени науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъдат финансирани 2 проектни предложения. Предварителният бюджет в направление Обществени науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 76 800 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса с решение на Изпълнителния съвет на Фонд

„Научни изследвания“ допълнително се финансират още 3 проектни предложения (първите три резерви) с обща сума за финансиране 85 500 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 5 бр. проекти в научно направление Обществени науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 145 500 лв.

2.2.6. СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ

Кандидатствали са 8 проектни предложения в научно направление „Селскостопански науки“. Едно проектно предложение не се допуска до по-нататъшно участие в конкурса, тъй като в списъка на колектива са вписани трима участници, които не отговарят на дефинициите за „млад учен“ или „постдокторант“, дадени в Насоките за провеждане на Конкурса.

След получаване на експертните оценки в класирането участват 5 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 92,9 точки. Останалите две са под прага.

ВНЕК по Селскостопански науки предложи на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъдат финансирани три проектни предложения. Предварителният бюджет в направление Селскостопански науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 87 200 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансира още 1 проектно предложение (първата резерва) с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на четири проекта в научно направление Селскостопански науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 110 000 лв.

2.2.7. ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ

През 2019 г. в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ в научно направление „Технически науки“ са кандидатствали общо 13 проектни предложения, които са минали административната проверка без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване.

Класираните в научното направление с комплексна числова оценка равна или надвишаваща праговата стойност от 80 точки бяха 8 проектни предложения.

При предварителен бюджет в размер на 163 200 лв. с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ бяха финансирани 5 проектни предложения с получена числова оценка над 84 точки на обща стойност 150 000 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансирана още 1 проектно предложение с обща сума за финансиране 30 000 лв.

Общата сума за договорите, подписани през 2019 г. по 6 договора в научно направление „Технически науки“ след класирането в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 г.“, е в размер на 180 000 лв.

2.2.8. ФИЗИЧЕСКИ НАУКИ

В научното направление „Физически науки“ кандидатстват 6 проектни предложения, които са минали административната проверка без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване.

След получаване на експертните оценки в класирането участват всичките 6 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 89,62 точки.

ВНЕК по Физически науки и Науки за Земята предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 2 проектни предложения. Предварителният бюджет в направлението за „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 52 000 лв.

След утвърждаване на актуализацията на ГОП от министъра на образованието и науката с допълнителните средства по конкурса и с решение на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ допълнително се финансират още 2 проектни предложения с обща сума за финансиране 56 000 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 4 бр. проекти в научно направление „Физически науки“ в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 116 000 лв.

2.2.9. ХИМИЧЕСКИ НАУКИ

В научното направление „Химически науки“ кандидатстват 4 проектни предложения, като 3 са минали административната проверка без забележка от ВНЕК и са допуснати до оценяване, но 1 проектно предложение не е допуснато до оценяване поради установяване на неверни данни в него.

След получаване на експертните оценки в класирането участват 3 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 93 точки.

ВНЕК по Химически науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ да бъдат финансирани 3 проектни предложения. Предварителният бюджет в направлението за „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 96 800 лв.

Общата сума по договорите, подписани през 2019 г. на 3 бр. проекти в научно направление „Химически науки“ в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“, е в размер на 90 000 лв.

2.2.10. ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

През 2019 г. в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти“ в научно направление „Хуманитарни науки“ са кандидатствали общо 4 проектни предложения, като след административната проверка без забележка от ВНЕК всички от тях са допуснати до оценяване. Едно от проектите предложения бе определено като нефундаментално.

След получаване на експертните оценки в класирането участват 3 проектни предложения, чиято комплексна числова оценка надвишава праговата стойност от 80 точки и е със средна оценка 80,16 точки.

ВНЕК по Хуманитарни науки предлага на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни Изследвания“ да бъде финансирано 1 проектно предложение. Предварителният бюджет в направление Хуманитарни науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е в размер на 48 800 лв.

В научно направление Обществени науки в „Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019“ е финансиран един проект в размер на 30 000 лв.

Брой подадени и брой финансирани проекти по научни области

Фиг. 5. Брой подадени (в кафяво) и брой финансирани (в синьо) проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 по научни области

Общо в конкурса за финансирана на проекти за фундаментални научни изследвания на млади учени постдокторанти са одобрени за финансиране 73 проекта, които са разпределени по научни области както е показано на фиг. 5. Най-много проекти са финансирано по Технически науки, 6, следвани от Обществени науки съответно с 5 проекта. Разпределението на финансираните проекти по тип базови организации е показано на фиг. 6. Висшите училища са базови организации на 14 проекта, а институтите на БАН и на ССА съответно на 15 и на 2 проекта.

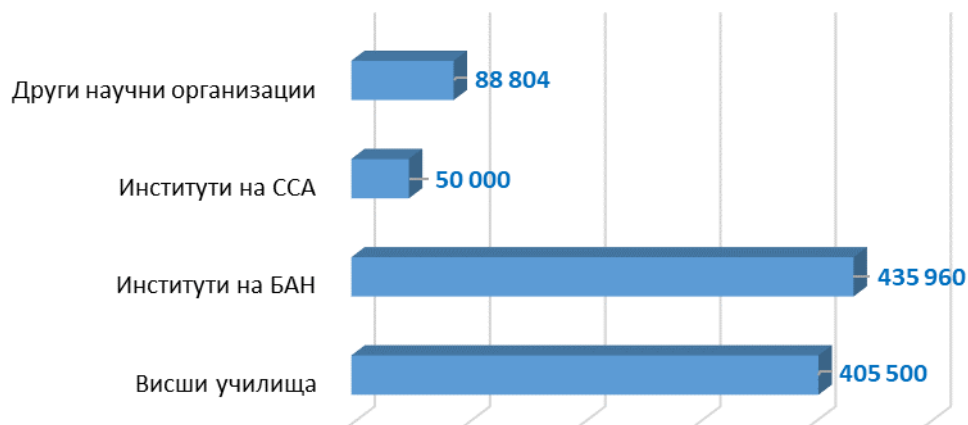
Брой финансирани проекти

Фиг. 6. Брой финансирани проектни предложения в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 по базови организации

На фигура 7 е показано разпределението на сумите за финансиране на проектите по базовите организации – висши училища, институти на Българската академия на науките, институти на Селскостопанската академия и други научни организации. Проекти на висшите училища са финансирани с 405 500 лв., на институти на БАН с 435 960 млн. лв., на институти на ССА с 50 000 лв., а около 88 хил. лв. са за проекти на други научни организации. Част от тях са за проекти на НЦЗПБ, сумите за първият етап на които не бяха изплатени от бюджета на ФНИ за 2019 г. по искане на базовата организация.

Сума по договор

Фиг. 7. Обща сума (в лв.) за финансиране в конкурса за фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2019 по тип базови организации

2.3. Обща информация за конкурсите и финансираните проекти

За повишаване на научното ниво на проектните предложения, ИС взе решение по конкурса да не бъдат класирани и финансирани проектни предложения, които при научното оценяване са получили комплексна числова оценка по-ниска от 80 точки.

По предложение на ИС на ФНИ през 2019 г. Правилникът на ФНИ беше променен и допълнен с процедура по разглеждане на възражения по оценяване на проекти предложения по конкурсите на Фонда, която ще се приложи за първи път в началото на 2020 г.

В проектите, финансирани по трите описани по-горе конкурса на ФНИ, участват близо 2000 членове на научните колективи (Таблица 3). От тях 11% са млади учени, 12% са постдокторанти и 14% са докторанти. Тези стойности са по-ниски от стойностите за проектите, финансирани през 2018 г. съответно с 8, 4 и 2 пункта, вероятно във връзка с въвеждането от МОН на специалната Национална научна програма „Млади учени и постдокторанти“. В част от проектите участват и студенти, общо 148, т.е. около 8% от всички членове на колективите, което е с 1 пункт повече от 2018 г. Учените от чужбина са около 5%.

Таблица 3. Участници в проектите, финансирани от ФНИ по конкурсите за фундаментални научни изследвания и фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти, проведени през 2019 г.

	Брой финансирани проекти	Участници	Млади учени	Пост-докторанти	Докторанти	Студенти	Учени от чужбина
Биологически науки	23	200	30	30	26	24	10
Математически науки и информатика	10	91	7	8	21	4	7
Медицински науки	22	216	26	33	35	14	10
Науки за земята	10	130	9	16	16	11	14
Обществени науки	11	90	6	6	14	4	4
Селскостопански науки	21	244	28	34	32	17	14
Технически науки	39	402	45	58	58	26	15

Физически науки	19	151	10	18	15	14	13
Химически науки	18	176	24	10	20	24	6
Хуманитарни науки	12	107	11	10	12	10	1
Общ брой	185	1807	196	223	249	148	94
% от общ брой участници			11%	12%	14%	8%	5%

2.4. Конкурси по двустранно сътрудничество

През 2019 г. беше осъществено оценяване и финансиране на конкурси по двустранно сътрудничество, обявени през 2018 г., и бяха обявени нови конкурси в съответствие с ГОП на ФНИ. Целта е подкрепа на дейности, свързани с международно научно и технологично сътрудничество за осъществяване на преки контакти между учени и научни колективи от университети и научни институции на България и държавите, включени в Годишната оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“, в съответствие със съответните двустранни договорености и националните законодателства на всяка от държавите.

Финансирането по настоящата процедура е единствено в подкрепа на осъществяване на нестопанска научна дейност за международно научно и технологично сътрудничество с оглед придобиване на нови знания, насърчаване на научния обмен между държавите и мобилността на учените, както и да се подпомага развитието на тесни връзки и сътрудничество между научни организации от Република България и съответната държава.

2.4.1. Конкурс за двустранно сътрудничество България – Русия – 2018 - 2019 г.

Подаването на проектни предложения по конкурс „КОНКУРС ЗА ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМИ ЗА ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО 2018-2019 г. – БЪЛГАРИЯ – РУСИЯ“ стартира на 20 декември 2018 г. от ФНИ и на 15 януари 2019 г. от РФФИ, като приключи на 28 февруари 2019 г. - Старт на проектите – 15 юли 2019 г. Водеща институция по програмата от страна на Русия е Руската фондация за фундаментални изследвания, а от българска страна е Министерството на образованието и науката (МОН) чрез Фонд ”Научни изследвания” (ФНИ).

Подадени са общо 156 проектни предложения. Предвидено е финансиране на проекти в следните научни области: Математика, механика; Физика и астрономия; Химия; Биология и медицински науки; Науки за Земята; Телекомуникации и информатика; Основи на инженерните науки; История, археология, етнология и антропология; Обществени науки и

икономика; Филологически науки, изкуствознание; Психология, педагогически науки; Селскостопански науки.

Общият прогнозен бюджет на конкурса възлиза на 900 000 лв, от които 450 000 лв. от бюджета за 2019 г. Договорено е с руската страна да бъдат финансирани до 30 научни проекта, отговарящи на критериите, определени в насоките за кандидатстване по конкурса. Общият размер на финансирането за всеки индивидуален проект по настоящата процедура следва да бъде съобразен с допустимите разходи и да бъде с максимална сума за всеки отделен проект - 40 000 лв. Договорът се изпълнява и отчита на един етап. Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – 50% от сумата за проекта от бюджета на Фонда за 2019 г. и 50% от сумата на проекта до 20 дни след приемане на Годишната оперативна програма на ФНИ за 2020 г.

Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 24 месеца, считано от датата на подписване на договора за финансиране.

Подадени за участие в конкурса с Русия са 156 проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране бяха допуснати 148 проекта, подадени и в двете страни. От резултатите следва, че е целесъобразно да бъдат финансирани 31 бр. от тях на стойност 1 234 040 лв. при наличие на финансови ресурси, без това да наруши бюджета на ФНИ. 31 проекта надвишават предварително заложения праг (30 бр.), но последните два проекта са с еднакъв брой точки, при това вторият проект е с по-висока оценка от първия от страна на българските оценители.

Решението за финансиране на проектните предложения е взето на заседание на ИС с протокол № 12 от 28.08.2019 г. Одобрени за финансиране са 31 проектни предложения на обща стойност 1 234 040 лв., но са сключени договори по 30 от тях. По проект с вх. № ФНИ-246, с ръководител доц. дфн Лилия Ангелова от ИЯИЯЕ – БАН, все още не е сключен договор и не са изплатени средствата, поради несъгласие на ръководителя на базовата организация да подпише договора.

От бюджета на ФНИ за 2019 г. са заложили за изплащане суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 617 020 лв., като реално са изплатени 597 020 лв.

2.4.2. Конкурс за двустранно сътрудничество България – Австрия 2018 г.

Подаването на проектни предложения по конкурс „КОНКУРС ЗА ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМИ ЗА ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО 2018 г. – БЪЛГАРИЯ – АВСТРИЯ“ стартира на 04 декември 2018 г. с краен срок за подаване на проектни предложения – 28 февруари 2019 г.

Водеща институция по програмата от страна на Република Австрия е Австрийското федерално министерство на науката, изследванията и икономиката, чрез Австрийската агенция за международно сътрудничество в областта на образованието и научните изследвания (OeADGmbH), ICM - Център за международно сътрудничество и мобилност, а от българска страна е Министерството на образованието и науката (МОН) чрез Фонд ”Научни изследвания” (ФНИ).

Подадени са общо 32 бр. проектни предложения. Предвидено е финансиране във всички научни области, включително обществени и хуманитарни науки.

Общият прогнозен бюджет на конкурса възлиза на 480 000 лв, Общият размер на финансирането за всеки индивидуален проект по настоящата процедура следва да бъде съобразен с допустимите разходи и да бъде с максимална сума за всеки отделен проект - 40 000 лв. Договорът се изпълнява и отчита на един етап. Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – 50% от сумата за проекта от бюджета на Фонда за 2019 г. и 50% от сумата на проекта до 20 дни след приемане на Годишната оперативна програма на ФНИ за 2020 г.

Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 24 месеца, считано от датата на подписване на договора за финансиране.

Подадени в срок за участие в конкурса бяха 32 проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране бяха допуснати 30 проекта подадени едновременно в двете страни. Резултатите от националната оценка на проектите предложения бяха одобрени от Изпълнителния съвет с Протокол № 8/13.06.2019 г.

Решението за финансиране на проектите предложения е взето на заседание на ИС с протокол № 9 от 11.07.2019 г. Одобрени за финансиране са 12 проектни предложения на обща стойност 477 500 лв., но са сключени договори по 11 от тях. По проект с вх. № ФНИ-215, с ръководител доц. д-р Благой Узунов от Софийски университет „Св. Климент Охридски“, все още не е сключен договор и не са изплатени средствата, въпреки изпратената му покана.

От бюджета на ФНИ за 2019 г. са заложен за изплащане суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 238 750 лв., като реално са изплатени 218 750 лв.

2.4.3. Конкурс за двустранно сътрудничество България – Индия 2018 г.

Подаването на проектни предложения по конкурс „КОНКУРС ЗА ПРОЕКТИ ПО ПРОГРАМИ ЗА ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО 2018 г. – БЪЛГАРИЯ – ИНДИЯ“ стартира на 08.10.2018 г. с дата за затваряне на конкурса 26.11.2018 г.

Научните области, в които се финансират проектите са: Информационни и комуникационни технологии; Материали и Материалознание; Физика, включително лазерна наука и технологии, ядрена физика, астрономия и изследване на космическото пространство и технологии; Химически науки; Възобновяема енергия; Наука за земята, геофизика, изследвания на климата, океанология и опазване на околната среда, включително управление на отпадъците; Биотехнологии, селско стопанство и хранителни технологии; Здравеопазване, биомедицински уреди, биоетика, фармация и традиционна медицина; Обществени науки.

Конкурсът се обявява на основата на Спогодбата между правителството на Република България и правителството на Република Индия за сътрудничество в областта на науката и технологиите, сключена на 10 ноември 2000 г. в Делхи и член 4. „Ангажиране със съвместни научни проекти“ от Програмата за сътрудничество в областта на науката и технологиите между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерството на науката и технологиите на Република Индия за периода 2018-2021 г., подписана в София на 5 септември 2018 г.

Подадени в срок за участие в конкурса бяха 63 проектни предложения. До процедурата по оценяване и класиране са допуснати 61 проекта.

Общият прогнозен бюджет на конкурса възлиза на 400 000 лв. Общият размер на финансирането за всеки индивидуален проект следва да бъде съобразен с допустимите разходи по настоящата процедура. Максималната сума за всеки отделен проект е 28 000 лв. Договорът за финансиране между ФНИ и българската научна организация, участваща в проекта, се изпълнява и отчита на един етап. Предоставянето на финансирането се извършва на два транша – 50% от сумата за проекта от бюджета на Фонда за 2019 г. и 50%

от сумата на проекта от бюджета за 2020 г. Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 24 месеца, считано от датата на подписване на договора за финансиране.

С Протокол № 8/13.06.2019 г., ИС на ФНИ прие да се финансират 16 проекта на обща стойност 445 920 лв., като се подпише Съвместен Документ за решение за финансиране на проектите по „Конкурс за финансиране на проекти по двустранно сътрудничество 2018 – България – Индия“.

Решението за финансиране на проектните предложения е взето на заседание на ИС с протокол № 9 от 11.07.2019 г. Одобрени за финансиране са 16 проектни предложения на обща стойност 445 920 лв., но са сключени договори по 14 от тях. По проекти с вх. № НТС-Индия 01/55, с ръководител доц. д-р инж. Кристина Близнакова от Технически университет – Варна и НТС-Индия 01/63 с ръководител доц. д-р инж. Димитър Богданов от Технически университет - София, все още не са сключени договорите и не са изплатени средствата по тях.

От бюджета на ФНИ за 2019 г. са заложили за изплащане суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 222 960 лв., като реално са изплатени 196 000 лв.

2.4.4. Конкурс за двустранно сътрудничество България – Китай 2018 – Изследователски проекти

През 2018 г. бе обявен Пилотен конкурс за съвместна подкрепа на големи проекти в приоритетни области от общ интерес (да бъдат финансирани 1-2 проекта) и които имат силен ефект за научния и технологичния напредък и икономическо развитие в двете страни. Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 36 месеца, считано от датата на подписване на договора за финансиране. Срок за обявяване на конкурса: 18.05.2018 год.

– Дата за затваряне на конкурса: 04.07.2018 год.

– Срок за оценяване: 30.10.2018 год.

Научните областите, в които ще бъдат финансирани проектите са: биотехнологии; устойчиво земеделие; информационни и комуникационни технологии; енергетика и

опазване на околната среда; медицински науки; химия и инженерна химия; физически науки; технически науки; икономика и мениджмънт.

Конкурсът се обявява на основата на Спогодбата между Народна Република България и Китайска народна република за основните насоки на дългосрочното икономическо и научнотехническо сътрудничество, подписана на 06.05.1987 год. в Пекин и Протокола от петнадесетата сесия на Българо-китайската комисия за научно и технологично сътрудничество от 8.11.2016 г.

Водеща институция по програмата от страна на Китайската народна република е Министерството на науката и технологиите, а от българска страна е Министерството на образованието и науката (МОН) чрез Фонд "Научни изследвания" (ФНИ).

Общият прогнозен бюджет на конкурса възлиза на 600 000 лв., от които за 2018 г. се предвиждаше да бъдат отпуснати 300 000 лв. Максималният размер на финансиране на всеки индивидуален проект е 300 000 лв., а минималният размер - 200 000 лв.

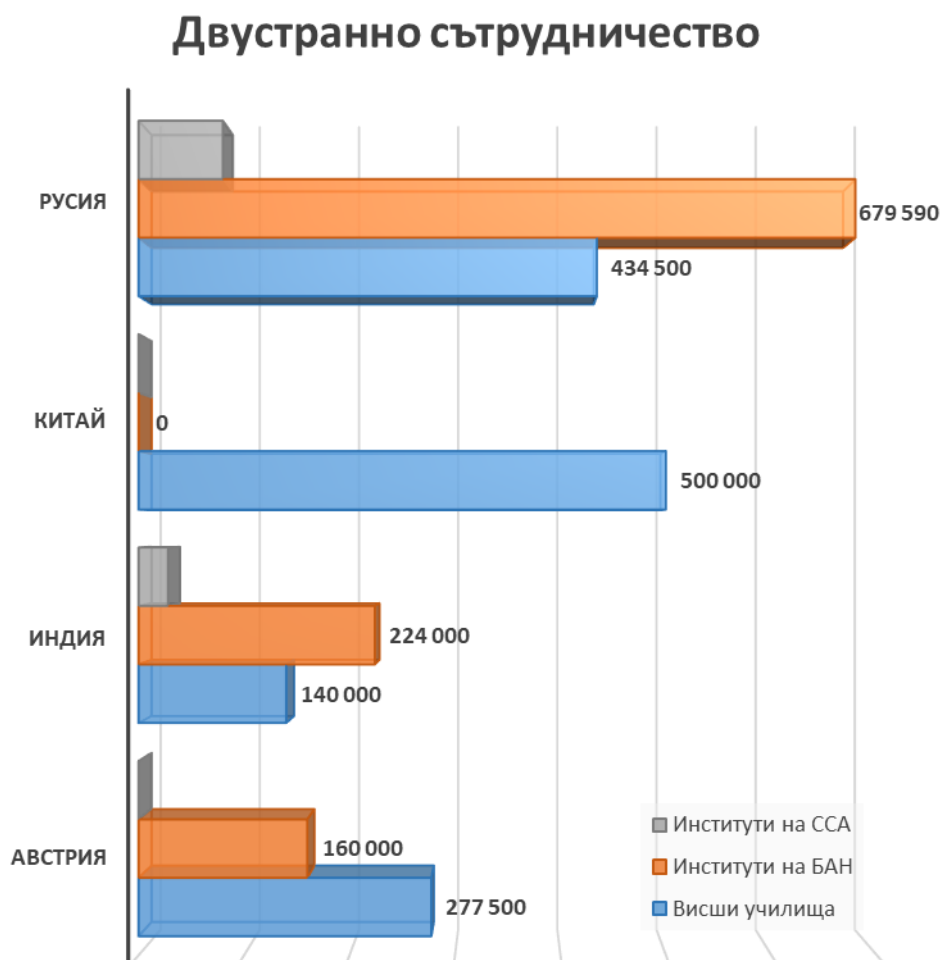
Предоставянето на финансирането се извършва на два етапа, по 50% от сумата за проекта за ЕТАП 1 и 50% за ЕТАП 2. По решение на Изпълнителния съвет средствата за всеки от етапите могат да бъдат изплатени на един или два транша.

Продължителността на ЕТАП 1 е половината от срока на договора, 18 месеца, считано от началото на проекта.

Подадени в срок за участие в конкурса са 19 проектни предложения, както от българска, така и от китайска страна. 12 от тези предложения преминаха проверката за административно съответствие и бяха оценени от избраните по обявената процедура оценители от българска страна. С протокол № 40 от 3 декември 2018 г. по т.2.15 беше одобрено оценяването на тези 12 проекта от ИС и резултатите бяха изпратени на китайската страна.

От китайската страна всички предложения преминават официалната проверка, 9 от тях преминават през първия кръг на оценка и 8 са били окончателно подбрани и оценени от експерти от китайска страна. Поради двуетапното оценяване на проектите от китайска страна, процедурата по оценяване и класиране на проектите се забави и решението за финансиране беше взето не през 2018 г., както беше предвидено, а през 2019 г.

Решението за финансиране на проектните предложения е взето на заседания на ИС с протоколи № 5 от 22.03.2019 г. и № 7 от 17.05.2019 г. Одобрени за финансиране са 2 проекта, на обща стойност 500 000 лв., като от бюджета за 2019 г. са изплатени суми за първи транш в размер на 50% от общата сума за всеки проект на стойност 125 000 лв. Тъй като базовите организации от българска страна са в гр. Пловдив – Пловдивския университет и Аграрния университет, в Пловдив беше организирана официална церемония по подписването на договорите за финансиране на проектите. В церемонията взеха участие зам. министър Ангелиева, Н. Пр. г-н Дун Сяодзюн, Посланик на КНР в България, и инж. Иван Тотев - кмет на град Пловдив, ректорите на университетите и Изпълнителният съвет на ФНИ.

Фиг. 8. Обща сума (в лв.) за финансиране на проекти в конкурсите за двустранно сътрудничество през 2019 г. по конкурси и по тип базови организации

През 2019 г. бяха изплатени и вторите траншове, в размер на 50 % от общата сума за всеки проект по Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество 2017 г. – България – Русия, в размер на 246 651,72 лв., Конкурс 2018 г. България – Франция по програма „Рила“ - 59 486,81 лв., Конкурс 2018 г. България – Университетска агенция на Франкофонията – 21 522,58 лв. и Конкурс 2018 г. България – Китай, в размер на 53 500 лв.

В края на 2019 г. бяха обявени и три конкурса за двустранно сътрудничество със срок за подаване на проектни предложения през 2020 г.:

- Конкурс за проекти по програми за двустранно сътрудничество България – Китай изследователски проекти 2019 г.
- Конкурс за двустранно сътрудничество България – Китай 2019 г.
- Конкурс за двустранно сътрудничество България – Русия – 2019-2020 г.

2.5. Конкурс Българска научна периодика – 2019 г.

Членовете на Временната научно-експертна комисия, определени за организиране дейността по допускане, оценяване и класиране на научните проекти, участващи в процедурата по конкурс „Българска научна периодика – 2019 г.“ при Фонд „Научни изследвания“ са избрани с решение на ИС на ФНИ, Протокол №12/28.08.2019 г.

Прогнозният общ бюджет по конкурс „Българска научна периодика – 2019“ е 400 000 лв. Минималният размер за финансиране на проектно предложение е 4 000 лв., а максималният – 7 000 лв. Срокът за изпълнение на одобрените проекти е 12 месеца, считан от датата на подписване на договора за финансиране.

Към 26.09.2019 г. по конкурс „Българска научна периодика – 2019“ постъпиха общо 101 бр. проектни предложения. Общо 21 бр. проектни предложения не бяха допуснати до оценяване, като 20 от тях, поради административно несъответствие с изискванията на конкурса, а едно проектно предложение е подадено след обявения краен срок за кандидатстване. Всички проекти, допуснати до оценяване (80 броя), бяха разгледани при спазване на принципите на безпристрастност, компетентност и избягване на конфликт на интереси, в съответствие с чл. 51, ал. 1 от Правилника на ФНИ, Насоките за кандидатстване и методиката за оценка по процедурата на конкурса.

Експертното оценяване на проектите е извършено съгласно методиката за оценка и класиране на проектите, определена в Насоките за кандидатстване по конкурса в

съответствие с чл. 53 от Правилника на ФНИ и в съответствие с нормативно установени критерии. Проектните предложения са класирани от ВНЕК въз основа на получените комплексни оценки чрез подреждането им в списък по низходящ ред на комплексните оценки.

В класирането участват само проектни предложения, чиято комплексна числова оценка е равна или надвишава праговата стойност от 31 точки и са достигнали посочения задължителен минимален брой точки за всеки критерий.

По конкурс „Българска научна периодика – 2019“ са класирани 75 проектни предложения. През м. декември 2019 г., в рамките на бюджета по конкурса, са финансирани 61 бр. проектни предложения, получили комплексна оценка равна или надвишаваща 55 точки. Общата сума на финансираните проектни предложения възлиза на 417 209 лв.

В конкурс „Българска научна периодика – 2019“ са кандидатствали ръководители на екипи на проектни предложения, представители на базови организации - юридически лица - предприятия по смисъла на Регламент 1407/2013, чрез своите редакционни колегии, които редовно издават рецензирани български научни списания или поредици.

2.6. Участие на ФНИ в програми ERA-NET и други международни програми

През 2019 г. Фонд „Научни изследвания“ продължи активното си участие в дейности по програми по схемата ERA-NET COFUND за насърчаване на транснационални научноизследователски проекти и изграждане на мрежи от национални и регионални организации за съвместни дейности по тематични направления.

През изминалата година ФНИ се включи към три нови програми:

- ICT-AGRI FOOD – насочена към подкрепа на транснационални научноизследователски проекти, които предлагат иновативни методи при дигитализацията в селското стопанство и хранителната промишленост.
- HERA – насочена към финансиране на научно-изследователски проекти в областта на хуманитарните науки.
- JTC Urban Europe – EXPAND II – насочена към съвместно финансиране на проекти в областта на развитието на градската среда.

През 2019 г. бяха одобрени за финансиране два проекта с българско участие по програма M-ERA и един проект по програма EuroNanoMed, като изплатената сума по сключените договор за първи транш беше в размер на 97 791,50 лв.

По отношение на текущите проекти с участието български екипи през 2019 г. бяха изплатени общо 698 895 лв., разпределени по програми, както следва:

Програма	Проект	Година на сключване на договора	Базова организация	Сума за изплащане за 2019 г. (в лв.)
BiodivERsA	STACCATO	2015	Аграрен университет-Пловдив, ИБЕИ-БАН	50 424
	BIOGEA	2016	УНСС	121 295
QUANTERA	ERyQSens	2017	СУ "Св. Климент Охридски"	146 687
ERA-NET RUS PLUS	I.C.U.	2018	ТУ-София	35 009
	SESDiva	2018	Институт за литература, БАН	50 852
	JetVA	2018	СУ "Св. Климент Охридски"	48 896
	LED-SW	2018	Институт за български език, БАН	48 896
CONCERT Japan	MicroGreen	2018	СУ "Св. Климент Охридски"	50 149
M-ERA	AluNanoCore	2019	Институт по електроника, БАН	48 896
	2D-SPIN-MEM	2019	ИОМТ, БАН	24 448
	2D-SPIN-MEM	2019	ИФТТ, БАН	24 448
EuroNanoMed III	REASON	2019	СУ "Св. Климент Охридски"	48 896
ОБЩО				698 895

През 2019 г. Фонд „Научни изследвания“ като финансираща организация отправи покани към български научни колективи за участие с проекти в обявените транснационални инициативи по програми ERA-NET. Постъпилите проектни предложения по съответните програми са както следва:

По програма BiodivClim – 8 проектни предложения;

По програма M-ERA – 9 проектни предложения;

По програма FLAG-ERA – 3 проектни предложения;

По програма South-East Asia-Europe – 2 проектни предложения;

2.7. Текущи конкурси

Провеждането на двете текущи процедури на ФНИ, описани по-долу, се организира от една ВНЕК по Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST. По този начин се ограничават разходите за формиране на 2 отделни комисии за всяка от процедурите.

2.7.1. Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България

През 2019 г. продължи приемането на проектни предложения по Процедура за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България. Поканата за представяне на проекти по процедурата е отворена, без определен краен срок за подаване на документите, като представените проекти се разглеждат от ВНЕК всяко тримесечие. Основната цел на процедурата е чрез споделено финансиране да подпомага организирането и провеждането на международни научни форуми в България. Очакваните резултати в дългосрочен аспект са свързани с активно включване на български учени в научни проекти по актуални научноизследователски теми, популяризиране на достигнатите резултати сред международната научна област и не на последно място сравнимост на тези резултати в международен обхват.

През изминалата 2019 г., с Решения на ИС, Протоколи № 6 от 12.04., № 7 от 17.05., № 8 от 13.06., № 9 от 11.07. и № 12 от 28.08.2019 г. бяха одобрени за финансиране 33 проектни предложения по Процедурата за подкрепа на международни научни форуми, които ще се проведат до края на 2019 г. По сключените 33 договора беше предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 273 048 лв.

С Решение от заседание на Изпълнителния съвет с Протокол № 6 от 22.11.2019 г. бяха одобрени за финансиране на 12 проектни предложения, които ще се проведат до края на м. юли 2020 г. По сключените договори беше предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 97 792,34 лв.

На свое заседание, проведено на 11.12.2019, ВНЕК по научни форуми и Програма COST към Фонд „Научни изследвания”, приема изменения на Процедурата за финансова подкрепа на международни научни форуми, провеждани в Република България, които бяха предложени за утвърждаване от ИС.

2.7.2. Процедура за национално съфинансиране на текущи проекти по Програма COST

Основната цел на процедурата по Европейска програма COST е да създаде условия за пълноценно участие на български научни колективи в одобрените по програмата акции чрез предоставяне на национално съфинансиране, както и да засили интереса и присъствието на българската академична общност в програмата COST като цяло.

На заседание, с Протокол 2 от 18.01.2019 г. Изпълнителния съвет на ФНИ приема предложението на ВНЕК за пакет от документи за кандидатстване по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST. Отсъствието на такива досега затруднява кандидатите при оформянето на проектните предложения, а и Комисията при разглеждането им. В пакета документи се предвижда и промяна на някои от финансовите условия, които като цяло да бъдат както следва:

1. Апаратура и специфично оборудване
2. Материали, химикали и консумативи
3. Възнаграждение на научния колектив (до 35 % от общата сума)
4. Заплащане за външни услуги за изпълнение на проект
5. Участие в конференции, извън организирани в рамките на Акцията
6. Отчисления за базовата организация (5 % от общата сума)
7. Разходи за финансов одит (1 % от общата сума)

Максималният срок на договора за съфинансиране е две години. След приключване на договора и в случай, че акцията не е приключила и се предвижда участие на българския колектив, ръководителят на проекта може да кандидатства отново за оставащото време до приключване на Акцията, след като подаде отчет по приключилия договор. Приема сроковете за подаване на документите по процедурата през годината да не бъдат фиксирани. Документите влизат в сила от 21.01.2019 г.

Временната научно експертна комисия по Програма COST разгледа документите и направи проверка по 24 проектни предложения за национално съфинансиране. Всички

проектни предложения бяха одобрени за финансиране, като по сключените 24 договора беше предоставено съфинансиране от страна на ФНИ в размер на 855 473,40 лв. На 18 от договорите, финансирането беше предоставено на два транша.

На свое заседание, проведено на 11.12.2019, ВНЕК по Процедура за финансова подкрепа на международни научни форуми в Република България и Програма COST към Фонд „Научни изследвания”, приема изменения на Насоките по Процедура за предоставяне на национално съфинансиране за участие на български колективи в утвърдени акции по Европейска програма COST, както и на пакета документи при кандидатстване, които бяха предложени за утвърждаване от ИС.

2.8. Конкурси по Национални научни програми

2.8.1. Конкурс по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на европейската наука“ /ВИХРЕН/

През 2019 г. се проведе за първи път конкурс по Национална Научна Програма „Вихрен“, приета от МС. Националната научна програма “Вихрен” е предназначена да подкрепи учени с високи постижения в два етапа на тяхната научна кариера. Схемата за финансиране на *водещи изследователи* има за цел да подпомогне учени в етапа на тяхната кариера, при който те са установени лидери в научните изследвания със значителни научни постижения. Схемата за финансиране на *установени изследователи* има за цел да подпомогне учени, които са в процес на организиране на собствен независим изследователски екип или изследователска програма. Изследователите, кандидати по програмата, трябва да демонстрират новаторски характер, да притежават амбиция и да могат да докажат осъществимостта на своето научно предложение. Проектите по програмата “Вихрен”, предназначени да подкрепят пионерните научни изследвания, са основани на принципа „отдолу нагоре“ без предварително определени приоритети. По-специално се насърчават предложения от интердисциплинарен характер, които пресичат границите между различни области на науката, пионерни предложения, насочени към нови и нововъзникващи области на научни изследвания или предложения, които въвеждат неконвенционални, иновативни подходи и научни изобретения.

За първи път проектните предложения се подават единствено по електронен път.

Оценяването на проектните предложения за конкурса ВИХРЕН е проведено от оценителни панели, съставени от външни експерти - бивши или настоящи членове на панели на ERC в следните научни области, по които са подадените проектни предложения: Физически науки и инженерство (PSE панел), Науки за живота (LS Panel) Обществени науки и хуманитарни науки (SSH панел).

Прогнозният бюджет за финансиране на проекти по поканата от 2019 година е 2 180 000 лв. Програмата се изпълнява чрез прилагане на две отделни процедури, съответно за два вида проектни предложения - едното за „установен изследовател“, а другото за „водещ изследовател“. Бюджетът на предложението зависи от неговата продължителност и се изчислява като максималната сума е 265 000 лв. годишно за проект за „Водещ изследовател“ и 210 000 лв. годишно за проект за "Установен изследовател" за максимален период от пет години.

Подадени бяха 39 проектни предложения. Въз основа на извършена проверка за административно съответствие до конкурсната процедура бяха допуснати 37 проекта.

Следвайки процедурите на ERC и насоките за конкурса, оценяването беше проведено на два етапа като на всеки етап беше проведено заседание на панела. В заседанията участваха по-голямата част от експертите като решенията бяха приемани с консенсус.

Заседанията на оценителните панели по трите научни направления за първия етап на оценяване бяха проведени дистанционно чрез Скайп. Проектните предложения, допуснати до втория етап на оценяване бяха 19. Те бяха обсъдени на втори заседания на оценителните панели по трите научни направления като част от участниците в панелите участваха в заседанията в София, а друга част участваха дистанционно чрез Скайп. Заседанията включваха представяне и интервю с кандидатите за Установени учени, както и за кандидатите за Водещи учени в панела за Обществени и хуманитарни науки по искане на панела и в съответствие с решение на ИС на ФНИ. Две от интервютата бях проведени дистанционно, тъй като кандидатите бяха извън страната. На заседанията членовете на панелите обсъдиха подробно всеки от проектите и рецензиите към него.

В съответствие с резултатите от оценяване на проектните предложения за конкурса ВИХРЕН бяха финансирани 10 проектни предложения, 6 от тях на водещи

изследователи и 4 на установени изследователи. Две от финансираните проектни предложения са на български учени, които ще се завърнат от чужбина.

2.8.2. Конкурс по Национална научна програма „Петър Берон. Наука и иновации с Европа“ (Петър Берон и НИЕ).

През 2019 г. беше проведен конкурс по Национална научна програма „Петър Берон“. Общата цел на програмата е да ускори реинтеграцията и кариерното развитие в български висши училища и научни организации на перспективни учени с международно признати научни резултати (Experienced researchers). Програмата ще стимулира развитието на изследователския потенциал в България като необходима фундаментална стъпка за създаването на устойчива научна и иновационна среда и за развитието на конкурентна високотехнологична икономика в България. Специфични цели са привличане в България на перспективни учени с международно признати научни резултати и подпомагане на тяхната бърза реинтеграция в българските висши училища и научни организации; насърчаване и подпомагане на интензивната изследователска дейност на учените по оригинални и конкурентни теми, без да се ограничават темите и научните области на изследванията (bottom-up подход); подпомагане на бързото изграждане на критична маса от перспективни учени в дадена област, с международно признати научни резултати, позволяващи развитието на съвременни конкурентни научни направления в България; повишаване качеството на висшето образование в България чрез трансфер на съвременни научни направления, знания, умения и технологии към обучителния процес и принос за откриване на нови таланти в България; трансфер на знания и умения към базовата организация. Стипендиите на “П. Берон” предоставят финансова подкрепа на изследователи, участващи в международна мобилност в осем научни области:

- Химия (CHE)
- Обществени и хуманитарни науки (SOC)
- Икономически науки (ECO)
- Информатика и инженерни науки (ENG)
- Околна среда и науки за Земята (ENV)
- Науки за живота (LIF)
- Математика (MAT)
- Физика (PHY)

До конкурсната процедура са допуснати всичките 13 проектни предложения, те бяха оценени от независими чуждестранни оценители, които отговарят на изискванията за оценител по МСК-ИФ (MSCA-IF). Всички експерти са бивши или настоящи оценители на проекти по Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA) в научните области, по които са подадените проектни предложения. Следвайки процедурите на MSCA и насоките за конкурса, оценяването беше проведено дистанционно на един етап според типа на проектното предложение. Един от подадените проекти попада в Предложения Тип 1 – проекти, които са подадени по програма Хоризонт 2020 MSCA Individual Fellowships, според правилата на конкурса, той се класира с получената при оценяването оценка. Предложенията тип 2 са представени директно в конкурса и не попадат в обособения тип 1. Тези предложения са оценени от трима независими експерти от съответния научен панел. Един от тримата независими експерти беше излъчен за докладчик, който да подготви консенсусния доклад. След обработване на консенсусните доклади са в съгласие с ННП Петър Берон и НИЕ и насоките за конкурса, на основание на получените оценителни консенсусни карти са финансирани 7 проектни предложения (получили 70 или повече точки).

3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕДЕНИТЕ ОЦЕНЯВАНИЯ НА МЕЖДИННИ ОТЧЕТИ ПО ТЕКУЩИ ДОГОВОРИ И ОКОНЧАТЕЛНИ ОТЧЕТИ ПО ПРОЕКТИ

В съответствие със ЗННИ и ПФНИ оценяването на отчети по проекти се осъществява от Постоянните научно-експертни комисии на ФНИ. През 2018 г. тази дейност се осъществяваше от съставите на ПНЕК, определени през 2017 г. с решение на Изпълнителния съвет.

3.1. ПНЕК по Биологически науки

През 2019 г. ПНЕК по Биологически науки проведе общо 8 заседания – 6 присъствени и 2 неприсъствени, като разгледа 14 доклада и 52 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 3 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 2 с оценка „Много добър“ и 1 с оценка „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Биологически науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 177 500 лв.

Комисията разгледа 11 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 7 проекта с оценка „Много добър“ и 2 с „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Биологически науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 588 050 лв.

3.2. ПНЕК по Математически науки

През 2019 г. ПНЕК по Математически науки и информатика проведе общо 8 заседания – 6 присъствени и 2 неприсъствени, като разгледа 14 доклада и 31 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 5 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 4 с оценка „Много добър“ и 1 с оценка „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Математически науки и информатика Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 296 765 лв. По Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2016 бяха определени оценители за 3 проекта. Един от проектите е приключен с оценка „Много добър“.

Комисията разгледа 11 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 8 проекта с оценка „Много добър“ и три с „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Математически науки и информатика Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 608 746 лв.

3.3. ПНЕК по Медицински науки

През 2019 г. ПНЕК по Медицински науки проведе общо 7 заседания, като разгледа 18 доклада и 64 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 3 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и Медицински науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 175 000 лв.

Комисията разгледа 13 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 8 проекта с оценка „Много добър“ и 4 с „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Медицински науки

Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 718 146 лв.

3.4. ПНЕК по Обществени науки

През 2019 г. ПНЕК по Обществени науки проведе общо 8 заседания – 7 присъствени и 1 не присъствени, като разгледа 27 доклада и 45 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 16 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Много добър“ – 7 проекта с оценка „Добър“ - 5. На основание предложението на ПНЕК по Обществени Науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 688 839 лв.

3.5. ПНЕК по Селскостопански науки

През 2019 г. ПНЕК по Селскостопански науки проведе общо 8 заседания – 6 присъствени и 2 не присъствени, като разгледа 45 доклада и 50 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 9 междинни отчета на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със средна оценка „Добър“ – „Много добър“ – 3, „Добър“ – 4, „Задоволителен“ - 2. На основание предложението на ПНЕК по Селскостопански науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 500 611 лв. По Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2016 бяха определени оценители за 4 от общо пет проекта. Един от проектите е приключен с оценка „Добър“. С оценка „Добър“ беше оценен втори етап и финансиран трети етап на проект по програма Biodiversa.

Комисията разгледа 11 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие

финансовите и научните отчети на 8 от тях с оценка „Добър“. На основание предложението на ПНЕК по Селскостопански науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 471 525 лв.

Общата стойност на преведените средства в ПНЕК по Селскостопански науки през 2019 г. е 1 291 433 лв. (вкл. втори транш на подкрепените проекти през 2018 г.)

3.6. ПНЕК по Технически науки

През 2019 г. ПНЕК по Технически науки проведе общо 6 присъствени заседания, като разгледа 45 доклада и 53 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Членовете на ПНЕК определиха чрез жребии оценители и за следните проекти, финансирани от ФНИ, разпределени към ПНЕК по Технически науки: Конкурс за финансиране на научни изследвания в тематични области 2014 г. – 5 бр., Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2016 г. – 8 бр. и Конкурс за финансиране на научни изследвания 2017 г. – 25 бр. За всеки проект беше избран отговорник от комисията.

Съгласно изискванията на ПФНИ членовете на ПНЕК разгледаха 16 окончателни научни отчета на проекти от Конкурс 2014 г. От тях 9 отчета бяха приети с оценка „Отличен“, 6 отчета ПНЕК прие с оценка „Много добър“ и един отчет с оценка „Добър“.

Чрез жребий бяха определени оценители за окончателен отчет по договор ДУНК01/3 от 29.12.2009 г., тема „Създаване на Университетски научно-изследователски комплекс (УНИК) за иновации и трансфер на знания в областта на микро/нано технологии и материали, енергийната ефективност и виртуалното инженерство“, с ръководител проф. д-р инж. Камен Веселинов, базова организация Технически университет – София. Научният отчет по договора беше приет от ПНЕК с оценка „Отличен“.

Чрез жребий бяха определени оценители за окончателен отчет по договор ДО-02/126 (БИН-4/09) от 2009 г., от Конкурс за финансиране на научноизследователски проекти България-Индия, с ръководител проф. Иван Василев Иванов, на тема „Изследване и приложение на високотемпературна технология за газификация на биомаса за производство на чист газ“, базова организация Технически университет - София. Научният отчет по договора беше приет от ПНЕК с оценка „Добър“.

Комисията разгледа 23 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети. От тях 14 отчета бяха приети с оценка „Много добър“, 8 отчета ПНЕК прие с оценка „Добър“ и един отчет с оценка „Задоволителен“.

На основание предложението на ПНЕК по Технически науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер на 1 279 745 лв.

3.7. ПНЕК по Физически науки и Науки за Земята

През 2019 г. ПНЕК по физически науки и науки за земята проведе 6 присъствени и 3 не присъствени заседания през 2019 г., на които разгледа 53 доклада и 16 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Също така прегледа списъците с одобрени и финансирани проекти от Конкурс 2018 г. и определи отговорник за всеки проект, при условие, че отговорник на проект не може да бъде от организация, участваща в проекта, в роднински връзки с ръководител или член на колектива, или да има съвместни публикации през последните 5 години с член на колектива.

Комисията разгледа 4 бр. окончателни отчети на проекти от Конкурс - 2014 г. с оценка „Отличен“ (съгласно изискванията по ПФНИ - отменен). По Конкурс млади учени - 2016 г. бяха разгледани 3 бр. окончателни отчети, от тях 2 бр. с оценка „Много добра“ и 1 бр. с оценка „Добра“. (съгласно изискванията по ПФНИ - 2016). Също така и междинни отчети на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие предложените оценки. На основание предложението на ПНЕК по физически науки и науки за земята, Изпълнителният съвет взе решение да се финансира втория етап на договори от 2016 г., като им бъдат изплатени средства на обща стойност 120 000 лв. към направление физика – 2 бр. с оценка „Много добра“ и към направление науки за земята – 60 000 лв., 1 бр. с оценка „Много добра“.

Бяха разгледани 11 бр. междинни отчети на проекти от 2017 г. от които 7 бр. с оценка „Много добра“, 4 бр. с оценка „Добра“ и 1 проект по Програма Quant-ERA с оценка „Много добра“ на тема „Сплетена Ридбергова материя за квантови сензори и симулации“- 2017 г. в направление Физически науки. С решение на Изпълнителният съвет се финансираха вторите етапи на обща стойност – 795 871,25 лв.

В направление Науки за Земята бяха разгледани 9 бр. междинни отчети на проекти от 2017 г., от тях 5 бр. с оценка „Много добра“, 2 бр. с оценка „Добра“ и 2 бр. с оценка „Задоволителна“. С решение на Изпълнителният съвет се финансираха вторите етапи на обща стойност – 507 325 лв.

Общата стойност на преведените средства в ПНЕК по физически науки и науки за земята през 2019 г. е 1 483 196,25 лв.

3.8. ПНЕК по Химически науки

През 2019 г. ПНЕК по химически науки проведе 6 присъствени и 4 неприсъствени заседания през 2019 г., на които разгледа 51 доклада и 18 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Също така прегледа списъците с одобрени и финансирани проекти от Конкурс 2018 г. и определи отговорник за всеки проект, при условие, че отговорник на проект не може да бъде от организация, участваща в проекта, в роднински връзки с ръководител или член на колектива, или да има съвместни публикации през последните 5 години с член на колектива.

Комисията разгледа 8 бр. окончателни отчети на проекти от Конкурс - 2014 г. с оценка „Отличен“ (съгласно изискванията по ПФНИ - отменен). По Конкурс млади учени - 2016 г. бяха разгледани 5 бр. окончателни отчети, от тях 4 бр. с оценка „Много добра“ и 1 бр. с оценка „Добра“. (съгласно изискванията по ПФНИ - 2016). Също така и междинен отчет на проект от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие предложените оценки. На основание предложението на ПНЕК по химически науки, Изпълнителният съвет взе решение да се финансира втория етап на 1 бр. договор от 2016 г., като бъдат изплатени средства на обща стойност 60 000 лв., с оценка „Добра“.

Бяха разгледани 10 бр. междинни отчети на проекти от 2017 г., от които 3 бр. с оценка „Много добра“, 7 бр. с оценка „Добра“. С решение на Изпълнителният съвет се финансираха вторите етапи на обща стойност – 588 077 лв.

След утвърждаване на годишната оперативна програма на ФНИ за 2019 г. бе изплатен втори транш на 3 бр. договори от Конкурс Млади учени -2018 г. в размер на 29 955 лв.

Общата стойност на преведените средства в ПНЕК по химически науки през 2019 г. е 678 032 лв.

3.9. ПНЕК по Хуманитарни науки

През 2019 г. ПНЕК по хуманитарни науки проведе общо 8 заседания – 7 присъствени и 1 неприсъствени, като разгледа 20 доклада и 47 уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Комисията прегледа списъците с финансирани проекти от конкурсните сесии на ФНИ през 2018 г. и определи отговорник за всеки проект.

Комисията разгледа 2 междинни отчет на проекти от 2016 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети със оценка „Много добра“ на един проект и „Задоволителна“ на другия. На основание предложението на ПНЕК по Хуманитарни науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 60 000 лв.

Комисията разгледа 8 междинни отчета на проекти от 2017 г., като с утвърдената процедура за избор чрез жребий определи оценители, след което обсъди и прие финансовите и научните отчети с оценка „Много добра“ – 5бр. , с оценка „Добра“–2бр и един с оценка „Задоволителна“. . На основание предложението на ПНЕК по хуманитарни науки Изпълнителният съвет взе решение за втори етап да им бъдат изплатени средства в общ размер от 452 563 лв.

3.10. ПНЕК по Двустранно сътрудничество

През 2019 г. с Протокол № 12 от 28.08.2019 г. на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ беше създадена ПНЕК по Двустранно сътрудничество. Първото заседание на комисията беше проведено през месец октомври 2019 г. Общо ПНЕК проведе 4 присъствени заседания, на които разгледа 26 доклада и 18 бр. уведомителни писма от ръководители на договори и докладва на Изпълнителен съвет за взетите решения по тях.

Също така разпредели получените отчети по договори в направления Селскостопански науки и Математически науки и информатика от всички години и определи отговорник за всеки проект, при условие, че отговорник на проект не може да бъде от организация, участваща в проекта, в роднински връзки с ръководител или член на колектива, или да има съвместни публикации през последните 5 години с член на колектива.

3.11. Изградени научноизследователски инфраструктури и социално-икономическо въздействие на резултатите от проектите

Поради ограничения бюджет на ФНИ през последните години не са финансирани проекти за изграждане на научна инфраструктура. Финансирането на научна инфраструктура се осъществява чрез други източници – Националната пътна карта за научна инфраструктура и ОП НОИР. По тази причина единствената изградена научна инфраструктура, отчетена през 2019 г. е включена в отчета на договор № ДУНК-01/3 от 2009 г. ”Създаване на Университетски научно-изследователски комплекс (УНИК) за иновации и трансфер на знания в областта на микро/нанотехнологии и материали, енергийната ефективност и виртуалното инженерство” с базова организация Технически университет – София. Описанието на инфраструктурата е представено в Приложение 3. В същото приложение са представени и основните параметри за социално-икономическото въздействие на проекта сред които защитени дисертации, патенти и др.

Тъй като след 2014 г. конкурсите на ФНИ се провеждат извън обхвата на рамката за държавна помощ за научни изследвания и развитие, при тези конкурси се финансират само фундаментални научни изследвания. По тази причина като резултат от проектите не се допускат заявки за патенти, полезни модели и др. Това изискване се съблюдава при ежегодното съгласуване на насоките за конкурсите на ФНИ с Министерството на финансите.

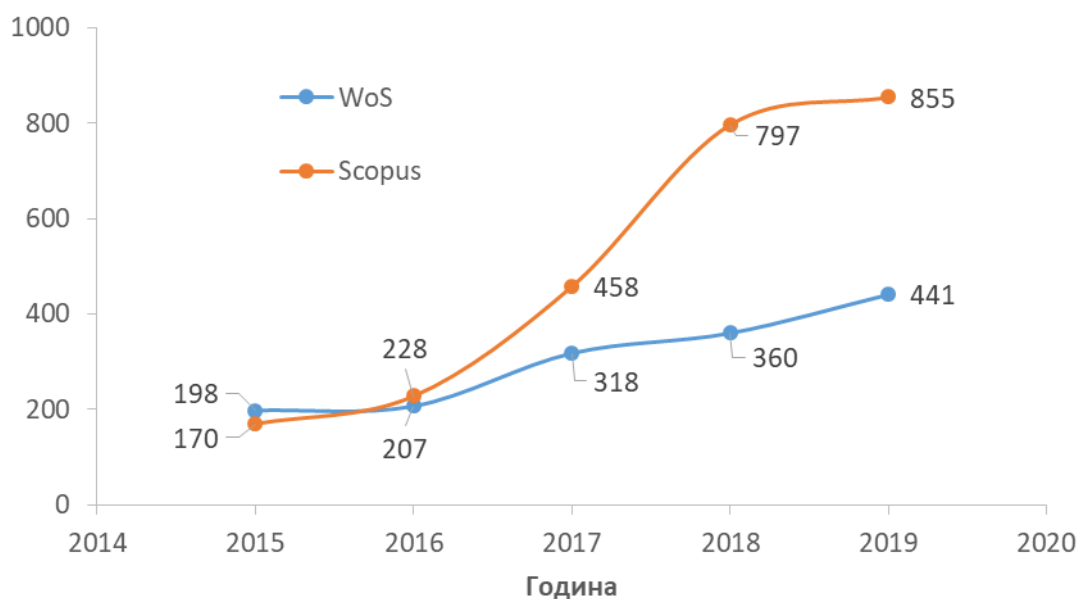
4. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИНОСА НА ФНИ КЪМ НАЦИОНАЛНАТА НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ

Информацията за приноса на проектите, финансирани от ФНИ към националната научна продукция, може да бъде представен по няколко начина, описани по-долу.

4.1. Научни публикации с финансиране от ФНИ по години и научни организации, включени в базите данни Web of Science и Scopus

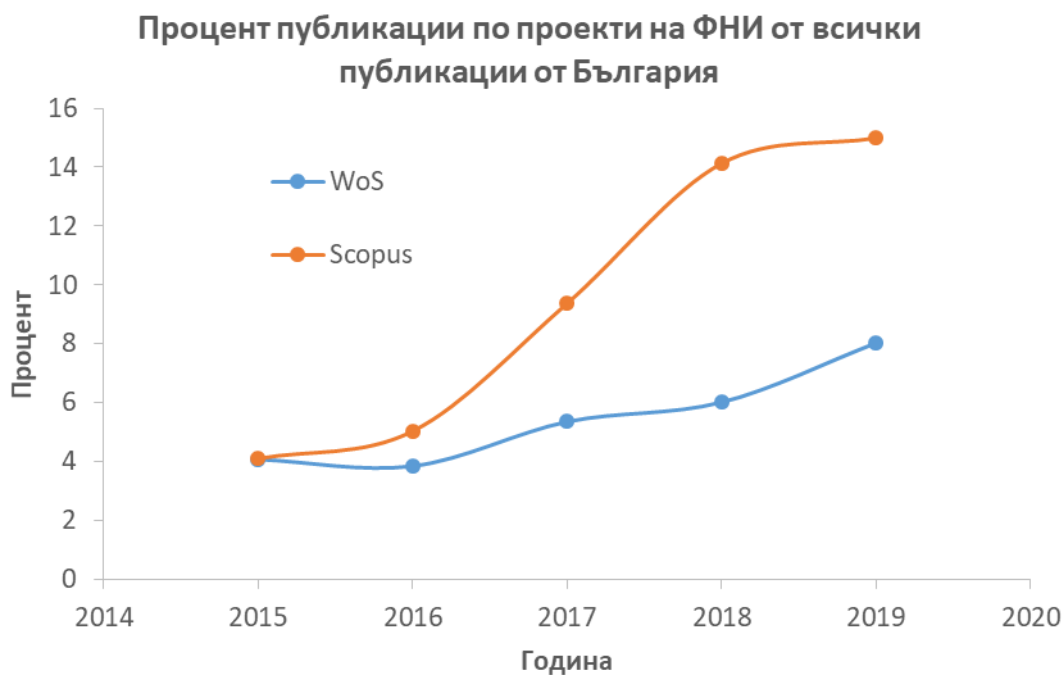
Общият брой научни статии по проекти, финансирани от ФНИ (Funding Agency: NATIONAL SCIENCE FUND OF BULGARIA), които са публикувани в издания, включени в базите данни Web of Science и Scopus по години за периода 2015 - 2019 г. е представен на Фиг. 9. Броят публикации в двете бази данни е близък през 2015 и 2016 г., около 200. От 2017 г. броят публикации нараства, което вероятно се дължи на възстановените конкурси на ФНИ от 2016 г. насам. Нарастването за публикации, включени в Web of Science, достига 360 и 441 съответно за 2018 и 2019 г. Броят публикации, включени в базата данни Scopus е почти два пъти по-голям, 797 и 855, съответно за 2018 и 2019 г.

Брой публикации по проекти на ФНИ годишно

Фиг. 9. Научни статии, финансирани от ФНИ, които са публикувани в издания, включени в базата данни Web of Science (WoS) и Scopus по години за периода 2015 - 2019 г.

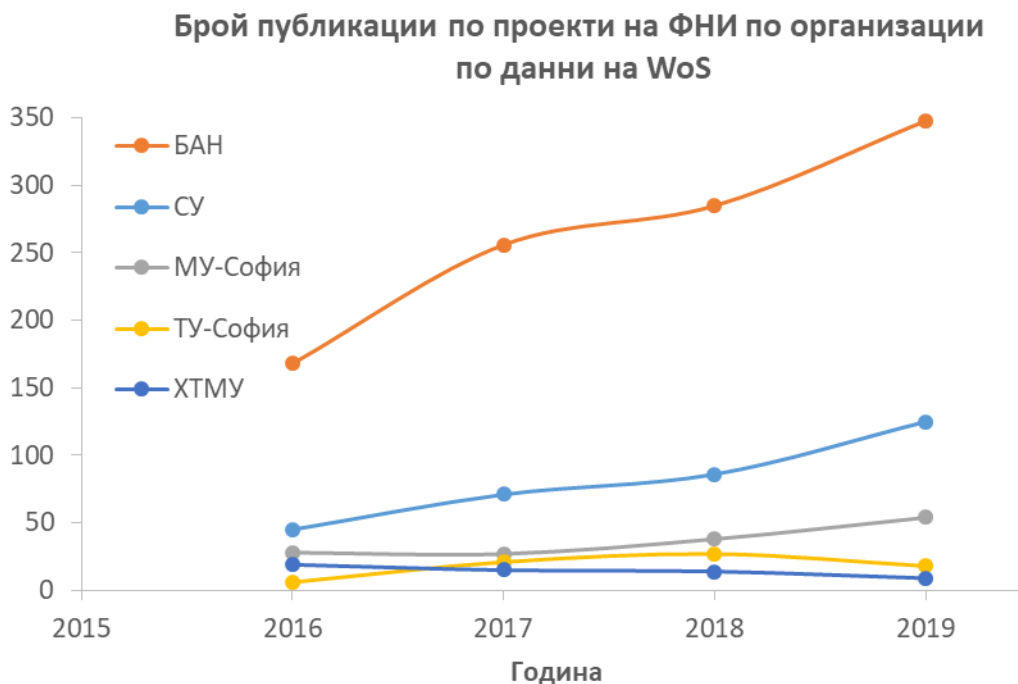
На фиг. 10 са представени данните за процентът на научните статии, финансирани от ФНИ, от всички публикации с автори от България, които са публикувани в издания, включени в базата данни Web of Science (WoS) и Scopus по години за периода 2015 - 2019 г. За 2015 и 2016 г. този процент е между 4 и 5% и за двете бази данни. От 2017 г. процентът нараства устойчиво и за 2019 г. достига до 8% за публикациите, включени в Web of Science (WoS), и до 15% за публикациите, включени в Scopus.

Фиг. 10. Процент на научните статии, финансирани от ФНИ, от всички публикации с автори от България, които са публикувани в издания, включени в базата данни Web of Science (WoS) и Scopus по години за периода 2015 - 2019 г.

Данните за разпределените на публикациите, включени в базата данни Web of Science, по научни организации, са представени на Фиг. 11, като са показани научните организации с най-голям брой публикации. През периода най-голям принос има БАН с 348 публикации за 2019 г., следвана от Софийския университет със 125 публикации за

2019 г., следвани от Медицинския университет – София и Техническия университет – София, съответно с 54 и 18 публикации за 2019 г.

Фиг. 11. Научни статии, финансирани от ФНИ, които са публикувани в издания, включени в базата данни Web of Science по години за периода 2016 - 2019 г. за научните организации с най-голям брой публикации

От базата данни Web of Science може да се получи и информация за установените международни сътрудничества между български научни колективи, финансирани от ФНИ, и колективи, финансирани от други източници. Финансиращите програми и фондове с най-много съвместни публикации с колективи, финансирани от ФНИ са програмата COST, Европейският съюз, German Research Foundation (DFG) - Германия, Russian Foundation for Basic Research – Русия, National Science Foundation (NSF) – САЩ, Alexander von Humboldt Foundation (AvH) – Германия, United States Department of Energy (DOE) – САЩ и др.

4.2. Научни публикации с финансиране от ФНИ за проекти, отчетени с междинен или окончателен отчет през 2019 г.

Общо във всички ПНЕК по научни области са разгледани отчети на 190 проекта, в които участват 398 докторанти и 660 млади учени, с над двеста повече в сравнение с проектите, отчетени през 2018 г.. От проектите 108 са оценени с най-високата оценка (отлична за проекти оценявани по Правилника на ФНИ от 2014 г. или много добра, която е най-високата оценка по Правилника на ФНИ от 2016 г.). Общият брой научни публикации по отчетите на проектите е 2 404, от които 1 130 публикации са включени в отчетите за изпълнение на първия етап на проектите от конкурса за фундаментални научни изследвания от 2017 г., 514 публикации са по отчетите за вторите етапи на конкурса от 2014 г., а 433 публикации са от отчета на проекта ДУНК на Техническия университет – София. По проекта ДУНК са отчетени и 8 патента. Подробна информация е предоставена като Приложение 3 в отчета на ФНИ по чл. 18 на Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ (Обн. - ДВ, бр. 54 от 29.06.2018 г.).

Резултатите от изпълнението на проектите в представените отчети по действащи договори за финансиране в ПНЕК по обществени и ПНЕК по хуманитарни науки са публикувани преди всичко в рецензирани списания, монографии и сборници от научни конференции. Поради спецификата на двете научни области тези резултати имат най-вече национално или регионално значение, или представляват български принос в общоевропейското културно наследство. При по-голямата част от проектите резултатите са представени с доклади на международни конференции или национални конференции и семинари с международно участие. В областта на хуманитарните науки има създадени и електронни бази данни и дигитални библиотеки в областта на културно-историческото и художествено наследство, българската култура, религия, сценични и екранни изкуства, музика, стенописи, археология, архиви и др.

Брой отчетени проекти и брой отчетени научни публикации в междинните и окончателните отчети по ПНЕК по научни области, както и брой проекти с най-висока оценка на научния отчет (отлична за конкурси до 2015 г. и много добра за конкурси след 2015 г.)

ПНЕК по	Брой отчетени проекти	Брой публикации	Брой проекти с най-висока оценка
Биологически науки	14	24	9
Математически науки и информатика	17	325	13
Медицински науки	16	71	8
Обществени науки	16	153	7
Селскостопански науки	19	57	3
Технически науки	41	899	24
Физически науки и науки за земята	31	314	22
Химически науки	26	194	16
Хуманитарни науки	10	367	6
Общо	190	2 404	108

5. АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ И РАЗХОДИ НА ФНИ ЗА 2019 Г.

5.1. Административни разходи на ФНИ от бюджета за 2019 г.

Разходи по параграфи:

10.1.1. възнаграждения на персонал по трудови правоотношения (12 лица) – 175 873 лв.

10.1.2. възнаграждения по извън трудови правоотношения – 711 699 лв., включващи:

- възнаграждения на оценители по проектни предложения и отчети по договори по конкурсни сесии на Фонда, на членовете на Изпълнителен съвет, на членове на ПНЕК и ВНЕК и други.

10.1.3 начислени суми за възнаграждения на чуждестранни лица 90 737 лв.

10.1.4. начислени суми за осигуровки по трудови и извън трудови правоотношения през 2019 г. – 84 025 лв;

10.1.5. средства за издръжка на Фонд „Научни изследвания“

- материали и консумативи – 17 675 лв.

- средства за получени външни услуги по договори и първични счетоводни документи (фактури):

-наем на работни помещения на Фонд „Научни изследвания“ - 125 414 лв.

-поддръжка на софтуер – 10 265 лв.

-поддръжка на хардуер – 5 719 лв.

-правни услуги - консултантски – 12 290 лв.

-процесуално представителство – 118 904 лв.

- телекомуникационни и пощенски разходи – 8 247 лв.

-командировки в страната – 9 103 лв.

-командировки в чужбина – 37 524 лв.

-съдебни такси, санкции, неустойки, обезщетения и разноски – 72 349 лв.

10.1.6. разходи за членски внос

- членски внос CERN - 244 420 лв.

- членски внос Европейска научна фондация - 5 867 лв.

5.2. Съдебни производства

През 2019 год. Фонд „Научни изследвания“ е взел участие като страна по следните съдебни производства:

1. Във връзка с извършена финансова инспекция на Фонд „Научни изследвания“ от Агенция за държавна финансова инспекция и връчен доклад № ДИ-1-СФ-002 от 09.01.2013 год. са дадени указания да се предприемат действия, включително по съдебен ред, за възстановяване от изпълнителите по договори за научни изследвания нецелево изразходваните бюджетни средства. Фонд „Научни изследвания“ през 2012 год. сключва договор с Адвокатско дружество „Димитров и партньори“ за завеждане на искиви производства срещу изпълнители по договори за научни изследвания по отношение на нецелево изразходваните средства и процесуално представителство до приключване на делата пред всички съдебни инстанции. Исковите молби са заведени през месец януари 2013 год. и са образувани двадесет и едно искиви производства, като през 2019 год. повечето от тях са приключили с влезли в сила съдебни актове и са останали 2 висящи съдебни производства, които се предвиждат да приключат през 2020 год.
2. Фонд „Научни изследвания“ през 2015 год. е потърсил правата си по съдебен ред за възстановяване на средствата по връчени два акта за начет от Агенция за държавна финансова инспекция, връчени през 2013 год., като са заведени две искиви производства. През 2019 год. едното искиво производство е висящо пред Софийски градски съд.
3. През 2019 год. Фонд „Научни изследвания“ предостави документи по заведени досъдебни производства на Национална следствена служба, Главна дирекция „Национална полиция“ и други органи.
4. През 2013 год. със Заповед на Министъра на образованието и науката е отменено класирането по проведен от Фонда конкурс 2012 год. в приоритетно направление „Педагогика“ и „Мултидисциплинарни научни изследвания с приложение в повече от едно приоритетно направление“. Въз основа на писмо от Министерството на образованието и науката и решение на Изпълнителен съвет на Фонда са предприети действия по разваляне на договорите по съдебен ред и възстановяване на сумите, ведно с законната лихва. Фонд „Научни изследвания“ проведе обществена поръчка за избор на адвокатско дружество, което да направи правен анализ на отмененото класиране и да предприеме действия за възстановяване на сумите по съдебен ред. През декември 2017 год. е сключен договор с АД „Трифенова, Вуковска и Митева“ за представителство пред първа съдебна инстанция, по образувани общо 25 съдебни производства, които към момента са висящи пред различни съдебни инстанции – Софийски апелативен съд, Върховен касационен съд.

5. През 2017-2018 год. са заведени две искиви молби от бенефициенти по договори срещу Фонд „Научни изследвания“ и образувани съдебни производства, като по едното делото е приключило с решение на първа инстанция, а другото производство е все още висящо пред първа инстанция.
6. Сумата, възстановена в бюджета от съдебни дела (включваща главница и лихви) през 2019 г. е 448 787 лв.

5.3. Комуникационна стратегия и популяризация на дейността на ФНИ

Като структура, която управлява публични средства, ФНИ е задължен да работи открито и прозрачно, по ясни и обективни критерии и процедури. За да осигури именно тази прозрачност, като постоянно и подробно информира не само научните среди, но също законодателната, изпълнителната власт, бизнеса и широката общественост за всички елементи от дейността на ФНИ, от 26 октомври 2018 г. Фондът има разработена и одобрена на заседание на ИС Комуникационна стратегия за популяризиране на дейността на Фонда, която изпълнява успешно и в рамките на 2019 г. Комуникационната стратегия отговаря директно на потребността от ефективна връзка между науката и гражданското общество, посочена многократно в целите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030 г. В стратегията се акцентира на ролята на Фонд „Научни изследвания“ като основен национален инструмент за подпомагане на научни изследвания и стимулиране на млади учени чрез финансиране на проекти в различни научни направления. С тази своя функция той играе основна роля за развитието на науката в България.

Важен предмет на Комуникационната стратегия са разпространението и популяризацията на резултатите от научните проекти, финансирани чрез Фонда. Тяхното представяне пред хората, които вземат решенията в държавата, пред потенциални инвеститори, както и пред масовата публика, е особено важно днес, когато интересът към науката намалява сериозно в глобален мащаб.

Редовното присъствие на българските учени и техните разработки в публичното пространство чрез представяне на успешни научни проекти не само в специализираните, но и в масовите медии, е важно и за самите учени. То ще повиши техния обществен авторитет, ще им спечели уважението, което те наистина заслужават, но в момента за съжаление не получават. Целта е в средносрочен план науката да заеме полагащото ѝ се място сред

приоритетите на законодателната и изпълнителната власт, което от своя страна да увеличи финансовите средства, отделяни за научни изследвания.

I) В изпълнение на Комуникационната стратегия на ФНИ в периода януари -декември 2019 г. освен редовно разпращане на информация и съобщения до академичната общност и потенциални бенефициенти, са осъществявани редовни срещи с медии с цел установяване на партньорство и е извършвана редовна дейност по изработка и разпращане на подходящи прессъобщения за дейността на ФНИ. Навсякъде, където е възможно и подходящо, прессъобщенията са публикувани като новини в сайта на ФНИ и/или на страниците на съответните базови организации-бенефициенти.

Изготвени и разпространени в периода януари-декември 2019 г. са общо 23 прессъобщения, достигнали до следните канали:

Забелязани публикации в други медии: 243

Публикации в социални медии: 27

Присъствие в радио- и телевизионни медии: 7 (бТВ, БНР – Радио София, БНР – Хоризонт, БНР – Радио Пловдив)

Отразявания в печатни медии: 28

II) В изпълнение на Комуникационната стратегия са проведени успешно редица събития и представяния на проекти, финансирани от ФНИ. За всички тях са изпращани покани и информация към научната общност и към медиите, изработени и разпространени са подходящи прессъобщения.

Среща на проф. д-рн Георги Вайсилов, управител на ФНИ, с млади учени в Центъра за обучение на БАН на 14 януари 2019 г.

В периода януари-декември 2019 г. са реализирани 16 събития на ФНИ:

- 14 януари 2019 г. - гостуване на проф. д-рн Георги Вайсилов, управител на ФНИ, пред млади учени в Центъра за обучение на БАН, с цел представяне и обсъждане на възможности за проектно финансиране от ФНИ за млади учени;
- 14 февруари 2019 г. - представяне на дейности на ФНИ чрез информационен ден за кандидатстване по програми България-Австрия, България-Русия и FLAG-ERA;
- 18 март 2019 г. в гр. София – съорганизатор на събитие на Кларивейт Аналитикс за повишаване на видимостта на български научни списания;
- 20 март 2019 г. - представяне на три успешни научни проекти, финансирани от ФНИ от научните области Биологически науки, Химически науки и Технически науки;
- 10 април 2019 г. - представяне на три успешни научни проекти, финансирани от ФНИ от научните области Математически науки и информатика, Селскостопански науки и Обществени науки;
- 11-12 май 2019 г. Участие на ФНИ в Софийски фестивал на науката 2019: целодневно на 11 и 12 май на двудневен щанд и чрез лекционен събитие на 11 май;

Ръководители на успешни проекти, финансирани от ФНИ, представиха работата си пред обществото на щанда на ФНИ по време на Софийския фестивал на науката 2019

- 31 май 2019 г. - представяне на три успешни научни проекти, финансирани от ФНИ от научните области Физически науки, Науки за Земята и Медицински науки;
- 3 юни 2019 г. - съвместно събитие на ФНИ в партньорство с Факултета по журналистика и масови комуникации (ФЖМК) на СУ „Св. Климент Охридски“ с цел привличане на интереса на студенти по журналистика към представяне на проекти, финансирани от ФНИ и към научните изследвания;
- 12 юни 2019 г.- Официално подписване на договори за изследователски проекти, финансирани по Програма за научно и технологично сътрудничество между Република България и Китайската народна република;

По време на официално събитие на 12 юни в гр. Пловдив бяха подписани договорите за финансиране на изследователски проекти по Програма за научно и технологично сътрудничество между България и Китайската народна република

Официални гости на събитието на 12 юни в гр. Пловдив бяха г-жа Карина Ангелиева, заместник-министър на образованието и науката, Н. Пр. г-н Дун Сяодзюн, Посланик на КНР в България, и инж. Иван Тотев, кмет на гр. Пловдив.

- 12 юни 2019 г. - представяне в гр. Пловдив на Годишен отчет на ФНИ за 2018 г. и представяне на Годишна оперативна програма на ФНИ за 2019 г.

Проф. д-р Николай Лазаров, председател на ИС на ФНИ, представи Годишната оперативна програма на Фонда за 2019 г. по време на изнесено събитие в гр. Пловдив на 12 юни 2019 г.

- 1-5 юли 2019 г. - провеждане на най-мащабното събитие на ФНИ за годината - „Седмица на бенефициентите на ФНИ“, с представяне на междинните отчети на всички проекти, финансирани в сесията за фундаментални научни изследвания от 2017 г. В т. III и т. IV е представена подробна информация за провеждането на самото събитие, популяризацията на видеата с представянията на проектите и данните от проведено анкетно проучване сред участниците;

Г-жа Карина Ангелиева, зам.-министър на образованието и науката, по време на откриването на мащабното събитие „Седмица на бенефициентите на ФНИ“ 2019

- 12 август 2019 г. - Информационна среща за представяне на насоките по конкурсите на ФНИ за 2019 г.;

Информационна среща за представяне на насоките по конкурсите на ФНИ за 2019 г.

- 12 септември 2019 г. – съорганизатор с издателство Пенсофт на семинар на тема „Българските научни списания в международното научно пространство – преустройство на издателските модели, технологична модернизация, индексирание, разпространение и промоотиране“;

- 26 октомври 2019 г. - посещението на делегация от Националната фондация за природни науки на Китай (NSFC) и подписване на Меморандум за разбирателство между ФНИ и NSFC. Делегацията проведе срещи със зам. министъра на образованието и науката г-жа Ангелиева и председателя на БАН акад. Ревалски;
- 04 ноември 2019 г. – организирана работна среща по проект EXPAND II, в който от българска страна участва ФНИ;
- 09 декември 2019 г. - съвместно събитие на ФНИ с Посолството на Китайската народна република и на катедрата по Органична химия и Фармакогнозия на СУ, с официалната делегация на Администрацията по традиционна китайска медицина на провинция Джангши, Китай.

На база на присъствените списъци и оценка на аудиторията, общият брой на участниците във всички събития надхвърля 2000 души, включително представители на академичната общност, държавната администрация, медиите, бизнеса и гражданското общество. Преди и след всяко от събитията е извършена активна дейност по разпространяване на пресинформация чрез прессъобщения, като са забелязани редица отразявания. Медийна информация за събитията и линк към снимки от тях е отразена и в сайта на ФНИ, който е обновяван редовно през целия отчетен период. Имайки предвид

редовното провеждане на събития през цялата година, както и активното отразяванията от медии като Българска телеграфна агенция (БТА), БТВ, Българското национално радио (БНР), Българската национална телевизия (БНТ) и от водещи онлайн сайтове за новини и наука, можем да допуснем, че оценката за достигната аудитория надхвърля 2,5 млн. души.

Положителният отзвук от събитията и тяхната реализация безспорно допринася за ефективното изпълнение на следните цели, заложи в Комуникационната стратегия на ФНИ:

- да повиши информираността на научните среди, законодателната и изпълнителната власт и широката общественост за ролята на ФНИ за стимулиране на научните изследвания в България;

- да изгради положителен публичен образ на ФНИ, като популяризира усилията му за развитие на науката в България;

- да популяризира активно и достъпно резултатите от научните проекти, финансирани от ФНИ;

- да повиши авторитета на българския учен и да утвърди неговата професия;

- да провокира в значителна степен интереса на гражданското общество към науката като цяло.

III) В съответствие с Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г. и в изпълнение на Комуникационната стратегия на ФНИ, в периода 1-5 юли 2019 г. в гр. София е проведена „Седмица на бенефициентите на ФНИ“. Мащабно събитие, по време на което ръководителите на проекти от всички научни области, финансирани от ФНИ в конкурсната сесия за проекти за научни изследвания - 2017 г., представят текущите резултати от изпълнението на първия етап на проекта. В тази точка прилагаме кратък обзор на провеждането и отразяването на събитието, а популяризацията на представянията чрез онлайн видеоклипове продължава успешно и до момента, в рамките на 2020 г., което подчертава устойчивостта на приетата стратегия за популяризация.

Представянията са проведени в Ректората на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, в зала „Проф. Марин Дринов“ на Българската академия на науките, в Техническият университет - София и в Медицинският университет - София. Официален гост от страна на МОН е г-жа Карина Ангелиева, заместник-министър на образованието и науката. Събитието преминава с активен интерес и участие от страна на научната общност.

Информацията за събитието е широко разпространена както на сайта на ФНИ, така и чрез прессъобщения и контакти с медии.

Общият брой посетители е над 380 души, съгласно попълнените присъствени списъци, а обобщените медийни отразявания на събитието са:

- Забелязани публикации в други медии: 25 (сред които БТА и водещи новинарски сайтове като News.bg)

- Публикации в печатни издания: 2 (в. АзБуки и в. Монитор)

- Радио и телевизии: 1 (телевизионно включване по bTV, „Преди обед“, 01.07.2019 г.)

Имайки предвид аудиторията на „Преди обед“ по bTV, БТА и сайтове като News.bg, оценката за достигната аудитория чрез медийните отразявания само за това събитие е за над 500 000 души. Изпратени са прессъобщения преди и след провеждане на събитието, като то е отразено на сайтовете на ФНИ, МОН, СУ, ТУ и БАН.

За първи път представянията на проектите бяха заснети, за да могат да достигнат до по-широка аудитория чрез интернет. Видеозаписи от представянията на проектите са публикувани онлайн поетапно всяка седмица, с цел разпространение и достигане до по-голяма аудитория и запознаване на обществото с резултатите от работата на българските научни колективи, подкрепени от ФНИ. В периода до декември 2019 г. успешно е извършена популяризацията на представянията на проектите чрез разпространение на онлайн видеоклиповете, заснети, обработени и разпространени от Сдружение „Форум Наука“. Обобщените данни от Сдружение „Форум Наука“ за брой достигната аудитория към декември 2019 г. от популяризирането на заснетите видеа от „Седмица на бенефициентите на ФНИ“ е :

- Всички видеоклипове са достъпни в официалния сайт на Сдружение „Форум Наука“:

- <https://nauka.bg/fni-sedmica-beneficienti-2019/>

- Всички видеоклипове могат да бъдат разгледани и в YouTube на адрес:

- https://www.youtube.com/playlist?list=PLZAseBa5RMfOkAvZ6_GIDALZgJU0cOiXk&fbclid=IwAR0HKKAAUR2_snfGeaX4-9Rtzxzu1P09KV1SD_BhsKNMNVsQa4utXx7imNI

- Сдружение „Форум Наука“ е извършвало и редовно разпространяване на представянията на проектите на своята ФВ-страница: <https://www.facebook.com/bgnauka/>

- Общ брой заснети и качени видеа: 133

- Достигната аудитория: над 256 700 души общо (за периода от 01.07 до 14.12.2019 г.)

- Гледания към 14 декември 2019 г: над 93 200 общо

Достигнатият брой показва колко души са видели видеото във Facebook, като отчитането е за всеки потребител, който наистина е видял самия пост за конкретния проект. Гледанията са бройката на онези потребители, които са си пуснали даденото видео. Сдружение „Форум Наука“ ще продължи да популяризира видеата и в бъдеще, което ще води до трайно и устойчиво нарастване на гледанията и устойчив положителен интерес както към популяризирането на бенефициентите на проекти, финансирани от ФНИ, така и към дейността и конкурсите на ФНИ като цяло.

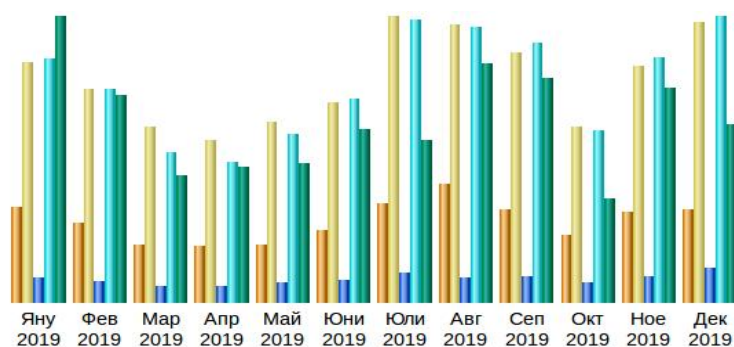
Съгласно представените резултати и данни е видно, че одобреното от ИС на ФНИ заснемане и популяризиране на видеа с представяния на проекти от „Седмица на бенефициентите на ФНИ“ 2019 е успешен пример за добра практика, която има траен и устойчив принос за изпълнението на целите на ФНИ, заложи в Комуникационната стратегия на ФНИ.

IV) С цел качествен анализ от ефекта и изпълнението на мащабното събитие „Седмица на бенефициентите на ФНИ 2019“, е проведено анкетно проучване. Резултатите от проучването са достъпни и в сайта на ФНИ тук: <https://www.fni.bg/?q=node/982>. Краткият анализ с акценти на резултатите от проучването показва както следва:

- Попълнени са общо 106 анкети, като повече от 50% са отговори на бенефициенти, а над 40% от отговорите са на присъствали гости
- Над 91% оценяват събитието като "Отлично"(35,8%) и "Много добре" (55,7%) проведено. Тази обратна връзка е резултат от обединената и целенасочена работа на целия екип на ФНИ, което е забелязано и от участниците.
- Над 90% смятат, че събитието е било полезно (54,3%) или по-скоро полезно (36,2%).

В заключение: събитието „Седмица на бенефициентите на ФНИ“ е оценено като полезно, добре проведено и добре организирано, като анкетното проучване демонстрира това с над 90% сигурност. Достигнатата пряко и чрез медийните отразявания и онлайн видеоклипове аудитория показва интерес към ФНИ и към резултатите на проектите, подкрепени от ФНИ, както от страна на научната общност, така и на медиите, с което събитието изпълнява успешно и в пълнота заложените цели в Комуникационната стратегия на ФНИ. През 2020 г. ФНИ ще продължи активно да изпълнява Комуникационната стратегия на ФНИ, като стъпва върху опита от 2019 г. и ще надгради допълнително добрите практики.

V) В края на 2018 г. окончателно е завършено прехвърлянето на уебсайта на ФНИ (www.fni.bg) на нов хостинг. Съгласно статистиката от приложението Awstats в контролния панел на доставчика на хостинг услуги, през 2019 г. уебсайтът на ФНИ е бил посетен от общо 51 000 уникални посетители, като броят посещения е 139 114 (по 2,7 посещения на потребител средно), които са прегледали общо 551 386 страници (средно по 4 страници на посещение). Около 10% от уникалните посетители са с IP-адрес извън България (основно от САЩ, Русия и ЕС), което показва и устойчивия интерес на български учени, работещи в чужбина, към конкурсите на ФНИ. Това се демонстрира изключително ясно в успеха на конкурсите по ННП „Петър Берон и НИЕ“ и ННП „ВИХРЕН“.

Месец	Уникални посетители	Брой посещения	Страници	Хита	Използван трафик
Яну 2019	4,986	12,479	48,798	470,658	17.93 GB
Фев 2019	4,142	11,106	42,510	412,662	13.00 GB
Мар 2019	3,030	9,075	30,838	289,895	8.03 GB
Апр 2019	2,897	8,431	32,032	271,195	8.52 GB
Май 2019	3,032	9,346	39,610	326,045	8.70 GB
Юни 2019	3,726	10,454	42,998	394,582	10.89 GB
Юли 2019	5,174	14,837	57,964	548,511	10.17 GB
Авг 2019	6,141	14,439	48,888	533,109	14.95 GB
Сеп 2019	4,855	13,016	51,300	502,998	14.10 GB
Окт 2019	3,481	9,132	38,306	331,682	6.55 GB
Ное 2019	4,736	12,289	52,041	475,409	13.50 GB
Дек 2019	4,833	14,510	66,101	552,096	11.23 GB
Общо	51,033	139,114	551,386	5,108,842	137.59 GB

Графика на генерирания трафик към уебсайта на ФНИ, www.fni.bg, за 2019 г.

С цел оптимизация и обновяване на уебсайта на ФНИ (www.fni.bg) и на база на изработен през 2018 г. доклад, през пролетта на 2019 г. е изготвено, съгласувано с Ръководството на ФНИ и с експерти и поставено на обществено обсъждане (<https://fni.bg/?q=node/886>) техническо задание за изработка на нов модерен и атрактивен сайт на ФНИ. След включване на всички бележки и обратна връзка, финалната версия на заданието е публикувана и е налична за изтегляне от тук:

https://www.fni.bg/sites/default/files/documents/press/TechnicheskaSpecifikacia_Website_FNIB_G_final.pdf.

В резултат на изготвеното задание са определени параметри е отправена отворена публична покана към потенциални изпълнители за изпращане на оферти (поканата е налична тук: <https://www.fni.bg/?q=node/894>). Получена е само една оферта, която обаче не изпълнява в пълнота заданието. В следствие на проведени разговори се оказва, че изискваните параметри, съгласно техническото задание и Правилника на ФНИ, и заложените бюджетни ограничения не съвпадат с пазарните очаквания на потенциалните изпълнители. Възможно решение е партньорство с НАЦИД и осигуряване на необходимата функционалност за ФНИ от тяхна страна. В изпълнение на проучвателни дейности по тази възможност са проведени срещи и разговори. Заедно с НАЦИД се разработва възможността в регистъра на научната дейност и свързаните с него интернет страници да се включат и функциите, които се изискват от Правилника на ФНИ по отношение на текущи и приключили проекти на ФНИ. В този случай страницата на ФНИ ще остане само за текуща информация относно дейностите на ФНИ и за съобщения, свързани с конкурси на ФНИ. Към момента в регистъра на научната дейност ФНИ публикува актуална информация за обявените конкурси и за финансираните проекти.

В изпълнение на ангажиментите по предоставяне на публична информация за изпълнението на проектите, финансирани от ФНИ, на уебсайта на ФНИ е предоставена такава информация както следва:

- Информация за финансиране на научни изследвания 2018: <https://www.fni.bg/?q=node/884>
- Информация за финансиране на научни изследвания на млади учени и постдокторанти 2018: <https://www.fni.bg/?q=node/883>
- Информация за финансиране на научни изследвания по обществени предизвикателства 2018: <https://www.fni.bg/?q=node/881>
- Конкурс за финансиране на научни изследвания 2017: Информация за изпълнение на етап на проект: <https://www.fni.bg/?q=node/995>
- Информация за финансирани проекти - 2017 г.: <https://www.fni.bg/?q=node/879>
- Информация за финансирани проекти Млади учени - 2017 г.: <https://www.fni.bg/?q=node/880>

6. ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ

Основните проблеми, стоящи пред ФНИ, са следните:

1. Недостатъчен бюджет на ФНИ за финансиране на проекти по регулярните конкурси на ФНИ.

Този проблем има два аспекта. През последните години бюджетът на ФНИ като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката покрива основната част от разходите за изплащане на суми по втори етапи на проекти от предни години, конкурси по двустранно и международно сътрудничество, обявени през предходната година и текущи разходи по оценяване на проектни предложения и научни отчети, както и за функционирането на Фонда. Благодарение на разбирането от страна на Министерството на образованието и науката, допълнително през годината чрез постановление на МС се осигуряват допълнителни средства за обявяване на нови конкурси. Това дава възможност Фондът да изпълнява функциите си, определени в Закона за насърчаване на научните изследвания и Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Осигуряването на допълнителни средства чрез ПМС през годината, а не чрез бюджета на ФНИ, обаче води до забавяне провеждането на конкурсите на ФНИ и оценяването, класирането и финансирането на проектите в рамките на текущата година, тъй като изисква серия от последователни административни процедури в Министерството на образованието и науката и Министерството на финансите. Този проблем беше особено актуален през 2019 г., когато обявяването на конкурсите стана чак в началото на август, а подаването на документите по тях беше в края на септември. Ако средствата са нови конкурси се включат в регулярния бюджет на ФНИ, новите конкурси могат да бъдат обявени по-рано през годината, напр. през месец май.

Вторият аспект е свързан с недостатъчната сума за финансиране на отделен проект. Отчитайки, че конкурсите за фундаментални научни изследвания на ФНИ са единственият източник на финансиране в България на научни изследвания за всички области на науката и за съхраняване и развитие на цялостния научен капацитет на страната, Фондът не налага ограничения в тематиката на проектите предложения по тези конкурси, в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030. Сравнително ниските суми за отделен проект не позволяват закупуване на средно скъпа апаратура (напр. 40-60 000 лв.), както и достатъчно средства за адекватни възнаграждения на членовете на научния колектив, работещи по проекта, или назначени изцяло за работа по проекта. Ако средствата за нови конкурси на ФНИ бъдат увеличени, ще

може да бъде увеличена и сумата за един проект като може да бъде приложен диференциран подход за различните типове разходи, типове проекти или други характеристики на проекта.

2. Недостатъчен брой компетентни оценители на проектни предложения и кратък срок за оценяване на проектните предложения.

Дейността на ФНИ по оценяване на проектните предложения в конкурсите на Фонда, както и научните отчети на финансираните проекти се осъществява от независими оценители, от които зависи и качествено изпълнение на тези функции на Фонда. В част от научните области броя регистрирани оценители е сравнително малък, което затруднява избора на компетентни оценители за всяко проектно предложение. Опитът с привличане на оценители от чужбина в някои случаи води до съществени различия в оценките на български и чуждестранните оценители.

3. Недостатъчен административен персонал на Фонда

Сегашния състав на ФНИ е много натоварен като секретарите на НЕК отговарят за по две ПНЕК, а в периодите на провеждане на нови конкурси и за по две ВНЕК, т.е. общо по четири научно-експертни комисии. Поради голямата натовареност и сравнително ниското заплащане, през последните 2 години част от опитните и подготвени секретари на НЕК напуснаха и през 2019 г. нямаше достатъчно подходящи кандидати за тези позиции. Освен това, поради недостатъчен брой служители, секретарите на НЕК е необходимо да поемат и допълнителни задължения като секретар на ИС, служител по сигурността на информацията, служител по регламента за лични данни и др. Този проблем може да бъде решен с увеличаване на щата на ФНИ, и/или повишаването на заплатите, за да може ФНИ да задържи квалифицираните служители и да привлече нови компетентни служители.

4. Липса на електронна система за подаване на проектни предложения по конкурсите на ФНИ, която да е съгласувана с нормативно определените процедури.

Както беше отбелязано по-горе, през 2019 г. беше използвана електронна система за подаване на проектни предложения по двете Национални научни програми ВИХРЕН и Петър Берон и НИЕ. Използването на системата беше успешно и тя се използва и за два от конкурсите по двустранно сътрудничество, обявени в края на 2019 г. Ако не бъдат установени съществени проблеми и има осигурено финансиране за нови конкурси, ФНИ предвижда използването на такава система и за регулярните конкурси през 2020 г. Системата е опростена и позволява лесно прилагане на различни особености за подаваните по конкурсите проектни предложения.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящият годишен отчет за дейността на Фонд „Научни изследвания“ е разработен на основание чл. 21, ал. 1, т. 4 от Правилника на ФНИ, обнародван в ДВ бр. 41 от 31.05.2016 г., изм. ДВ, бр.42 от 2019 год. Отчетът е изготвен на основание на данните, фактите и отчетите, предоставени от постоянните научни комисии (ПНЕК), както и работна информация за дейността на Фонда по отделни научни направления, в съответствие с административната структура на Фонда. Предприети са мерки, насочени към подобряване на цялостната дейност на Фонда, финансирането и ръководенето на дейностите по проектите. Препоръките от доклада на Комисията за наблюдение и оценка на дейността на Фонд „Научни изследвания“ за 2018 г. ще бъдат осъществени в дейността на Фонда през текущата година.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ОТЧЕТА

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

**СЪСТАВ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ СЪВЕТ И НА НАУЧНО-ЕКСПЕРТНИТЕ КОМИСИИ
НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“**

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ПРИМЕРИ ЗА УСПЕШНИ ПРОЕКТИ ПО НАУЧНИ ОБЛАСТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

**ИЗГРАДЕНИ ИНФРАСТРУКТУРИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ
НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ (ДУНК-01/3 от 2009 г.)**

**СЪСТАВ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ СЪВЕТ И НА НАУЧНО-ЕКСПЕРТНИТЕ
КОМИСИИ НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“**

СЪСТАВ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

с мандат 01.09.2017 - 05.09.2019 г.

Председател на изпълнителния съвет:

Проф. дмн Николай Еленков Лазаров

Заместник председател:

Чл. -кор. проф. дфн Екатерина Бъчварова (до април 2019 г.)

Членове на Изпълнителен съвет:

1. Проф. д.м.н. Виржиния Стойнева Кирякова
2. Проф. д.н. Явор Петков Енчев
3. Проф. д-р Диана Илиева Копева
4. Проф. д.с.н. Стефан Ангелов Денев
5. Проф. д.т.н. Светослав Ганчев Николов
6. Проф. д.ф.н. Иван Митев Узунов
7. Проф. д.ф.н. Диана Петрова Иванова
8. Доц. д-р Вилма Петкова Стоянова
9. Проф. д-р Ирена Минчева Пейчева (от 05.06.2019 г. до 10.07.2019 г.)
Весела Василева - представител на МОН (от 03.12.2018 г.)
Секретар: д-р Боряна Хаджиева

СЪСТАВ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

с мандат 05.09.2019 – 05.09.2021 г.

Председател на изпълнителния съвет:

Проф. д.т.н. Светослав Ганчев Николов

Заместник председател:

Проф. дмн Николай Еленков Лазаров

Членове на Изпълнителен съвет:

1. Чл.-кор. проф. дбн Илза Константинова Пъжева
2. Проф. дмн Виржиния Стойнева Кирякова
3. Проф. д.ик.н. Желю Дечев Владимир
4. Проф. дфн Иван Митев Узунов
5. Доц. д-р Вилма Петкова Стоянова
6. Проф. д-р Ирена Минчева Пейчева
7. Проф. д-р Румен Георгиев Бинев
8. Проф. д-р Запрян Ангелов Козлуджов (до октомври 2019 г.)
9. Проф. дфн Марияна Христова Парзулова-Баева (от ноември 2019 г.)
Д-р Милена Петкова Дамянова - представител на МОН
Секретар: д-р Боряна Хаджиева

Състави на постоянните научно-експертни комисии с мандат 01.04.2017–31.03.2019 г.

1. Постоянна научно-експертна комисия по Биологически науки

Професор дн Мариела Константинова Оджакова-Байтошева – председател
Доцент д-р Валентина Кръстева Григорова – зам.-председател
Професор дн Венета Михова Капчина-Тотева
Доцент д-р Емилия Георгиева Велизарова
Професор дн Ивета Антонова Коева
Секретар на ПНЕК: Милена Стефанова

2. Постоянна научно-експертна комисия по Математически науки и информатика

Професор д-р Николай Лазаров Манев - председател
Професор д-р Красен Стефанов Стефанов - зам.-председател
Професор д-р Евгения Попова
Доцент д-р Емануил Йорданов Атанасов
Доцент д-р Нина Пешева
Секретар на ПНЕК: Роза Кондова

3. Постоянна научно-експертна комисия по Медицински науки

Професор дн Радка Младенова Аргирова – председател
Професор дн Марта Петрова Николова – зам.-председател
Професор дн Пламен Тодоров Пейков
Професор д-р Елена Иванова Георгиева
Професор д-р Митка Константинова Мичева
Секретар на ПНЕК: Милена Стефанова

4. Постоянна научно-експертна комисия по Обществени науки

Професор д-р Петко Тодоров Тодоров - председател
Професор дн Людмила Евлогиева Иванчева – зам.-председател
Професор дн Желю Дечев Владимир
Професор д-р Матилда Иванова Александрова
Професор д-р Емил Георгиев Константинов
Секретари на ПНЕК: Людмила Сотирова

5. Постоянна научно-експертна комисия по Селскостопански науки

Професор д-р Божин Максимов Божинов – председател
Професор д-р Оля Евтимова Караджова – зам. председател
Професор дсн Васил Атанасов
Професор дн Марин Методиев Тодоров
Професор д-р Ангел Иванов Ангелов
Секретар на ПНЕК: Роза Кондова

6. Постоянна научно-експертна комисия по Технически науки:

Професор дн Чавдар Иванов Дамянов – председател
Доцент д-р Димитър Дечков Стефанов – зам.-председател
Чл. кор. проф. дн Петко Христов Петков
Професор дн Любомир Тодоров Влаев
Професор дн Иван Асенов Доцински
Професор д-р Стойко Атанасов Гюров
Доцент д-р Тодор Стоилов Тодоров
Секретар на ПНЕК: д-р Милена Александрова

7. Постоянна научно-експертна комисия по Физически науки и Науки за Земята

Професор дн Пламен Костадинов Петков – председател

Професор дн Мирослав Вергилов Абрашев – зам.-председател

Професор д-р Йордан Иванов Кортенски

Професор д-р Марияна Костадинова Николова

Доцент д-р Светослав Михайлов Колев

Секретар на ПНЕК: д-р Боряна Хаджиева

8. Постоянна научно-експертна комисия по Химически науки

Доцент д-р Росица Димитрова Николова – председател

Професор дн Исак Аврамов Аврамов – зам.-председател

Професор дн Ирена Петкова Костова

Професор д-р Севдалина Христова Турманова

Доцент д-р Нина Димитрова Димчева

Секретар на ПНЕК: д-р Боряна Хаджиева

9. Постоянна научно-експертна комисия по Хуманитарни науки

Професор д-р Максим Иванов Стаменов – председател

Професор дн Искра Владимирова Христова-Шомова

Професор дн Милена Георгиева Кирова

Професор дн Илия Георгиев Илиев

Секретар на ПНЕК: Людмила Сотирова

Състави на постоянните научно-експертни комисии с мандат 12.04.2019–31.03.2021 г.

1. Постоянна научно-експертна комисия по Биологически науки:

Проф. Димитър Любенов Джилиянов - Агробиоинститут

Проф. Майа Петрова Стойнева - СУ “Кл. Охридски”

Проф. Мариела Константинова Оджакова-Байтошева - СУ “Кл. Охридски”

Проф. Венета Михова Капчина-Тотева - СУ “Кл. Охридски”

Доц. Валентина Кръстева Григорова - Институт по невробиология, БАН

Секретар на ПНЕК: Милена Стефанова

2. Постоянна научно-експертна комисия по Математически науки и информатика

Проф. д-р Евгения Попова, Институт по математика и информатика-БАН

Проф. д-р Емануил Йорданов Атанасов, Институт по информационни и комуникационни технологии – БАН

Проф. д-р Николай Лазаров Манев, Институт по математика и информатика – БАН

Доц. д-р Нина Христова Пешева, Институт по механика – БАН

Проф. д-р Николай Иванов Янков, Шуменски университет

Секретар на ПНЕК: Роза Кондова

3. Постоянна научно-експертна комисия по Медицински науки

Проф. Ивета Антонова Коева - Медицински университет, Пловдив

Проф. Дамянка Петева Гетова- Спасова - Медицински университет, Пловдив

Проф. Стойчо Димитров Стоев - Тракийски университет

Доц. д-р Любомир Асенов Дурмишев - Медицински университет

Проф. Елена Иванова Георгиева – Институт по физиология на растенията и генетика, БАН

Секретар на ПНЕК: Милена Стефанова

4. Постоянна научно-експертна комисия по Обществени науки

Проф. д-р Матилда Иванова Александрова – Университет за национално и световно стопанство

Доц. д-р Аделина Проданова Миланова - Институт за Икономически изследвания, БАН

Проф. д-р Жельо Дечев Владимиров - СУ “Климент Охридски”

Проф. д-р Елка Славчева Василева - Университет за национално и световно стопанство

Проф. д-р Людмила Евлогиева Иванчева - Институт за изследване на обществата и знанието, БАН

Секретар на ПНЕК: Людмила Сотирова

5. Постоянна научно-експертна комисия по Селскостопански науки

Доц. д-р Божин Максимов Божинов – Аграрен университет – Пловдив

Проф. д-р Оля Евтимова Караджова – Институт по почвознание, агротехнологии и защита на растенията „Н. Пушкиров“, ССА

Проф. д-р Ангел Иванов Ангелов – Университет по хранителни технологии – Пловдив

Проф. д-р Васил Костадинов Атанасов – Тракийски университет – Стара Загора

Проф. д-н Лилян Крумов Сотиров – Тракийски университет – Стара Загора

Секретар на ПНЕК: Роза Кондова

6. Постоянна научно-експертна комисия по Технически науки

Проф. д-р Огнян Любенов Бумбаров – Технически университет-София

Проф. д-р Стойко Атанасов Гюров – Институт по металознание, съоръжения и технологии с център по хидро- и аеродинамика, БАН

Проф. д-н Иван Асенов Доцински – Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, БАН

Доц. д-р Валентина Минкова Семкова – Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика, БАН

Проф. д-р Румен Златев Янков – Институт по механика, БАН

Секретар на ПНЕК: д-р Милена Александрова

7. Постоянна научно-експертна комисия по Физически науки и Науки за земята

Професор д-н Мирослав Вергилов Абрашев – Софийски университет „Св. Климент Охридски“, София

Професор д-н Пламен Костадинов Петков – Химикотехнологичен и металургичен университет, София

Доцент д-р Светослав Михайлов Колев – Институт по електроника, БАН, София

Професор д-р Йордан Иванов Кортенски – Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“, София

Проф. д-н Румяна Василева Вацева - Национален институт по геофизика, геодезия и география, БАН

Секретар на ПНЕК: д-р Боряна Хаджиева

8. Постоянна научно-експертна комисия по Химически науки

Проф. д-р Наташа Средкова Трендафилова - Институт по обща и неорганична химия, БАН

Проф. д-р Севдалина Христова Турманова - Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас

Доц. д-р Росица Димитрова Николова - Софийски университет „Климент Охридски“

Доц. д-р Даниела Богданова Карашанова- Институт по оптически материали и технологии, БАН

Проф. дн Ирена Петкова Костова - Медицински университет, София
Секретар на ПНЕК: д-р Боряна Хаджиева

9. Постоянна научно-експертна комисия по Хуманитарни науки

Проф. д.ф.н. Милена Георгиева Кирова - СУ "Св. Климент Охридски"

Проф. д.и.н. Илия Георгиев Илиев - Институт за исторически науки - БАН

Проф. д.ф.н.Маргарита Захариева Младенова - СУ "Св. Климент Охридски"

Доц. д-р Благовеста Иванова Цочова - ВСУ "Любен Каравелов"

Проф. д.ф.н. Цветан Иванов Теофанов - СУ "Св. Климент Охридски"

Секретар на ПНЕК: Людмила Сотирова

Състави на временните научно-експертни комисии на ФНИ за конкурсите през 2019 г.

1. Биологически науки

Проф. д-р Людмил Пенюв Кирацов – Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей, БАН;

Проф. дмн Стефан Въчев Панайотов – Национален център по заразни и паразитни болести;

Проф. дбн Балик Маломиров Джамбазов – Пловдивски университет „П. Хилендарски“;

Проф. д-р Маргарита Павлова Габрашанска – Институт по експериментална морфология, патология и антропология с музей, БАН;

Проф. дмн Теодора Мирчева Георгиева – Тракийски университет-Стара Загора;

Секретар – Милена Стефанова

2. Математически науки и информатика

Проф. дфн Катя Желева Вутова – Институт по електроника-БАН;

Проф. д-р Румен Златев Янков – Институт по механика-БАН;

Проф. д-р Иван Ганчев Иванов – Пловдивски университет, „П. Хилендарски“;

Проф. дтн Годор Атанасов Стоилов – Институт по информационни и комуникационни технологии, БАН

Доц. д-р Пламен Стоянов Матеев – Софийски Университет „Св. Кл. Охридски“;

Секретар – Роза Кондова

3. Медицински науки

Проф. Елена Иванова Георгиева - Институт по физиология на растенията и генетика, БАН;

Доц. Илия Манолов Илиев - Медицински университет-София;

Доц. Параскев Тодоров Недялков – Медицински университет-София;

Доц. Иванка Милошева Цаковска - Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, БАН;

Доц. Дилнора Ергашевна Гулямова – Институт по микробиология, БАН;

Секретар – Милена Стефанова

4. Обществени науки

Доц. д-р Светла Бонева – Университет за национално и световно стопанство

Проф. д-р Лилия Райчева Тодорова-Коларова - Софийски Университет „Св. Кл. Охридски“;

Доц. д-р Екатерина Кюскиева – Арабска - Висше училище по агробизнес и развитие на регионите;

Доц. д-р Анелия Радулова – Стопанска академия "Димитър А. Ценов", Свищов

Проф. д.ик.н Соня Милева -Божанова - Софийски университет „Св. Кл. Охридски“;

Секретар – Людмила Сотирова

5. Селскостопански науки

Проф. д-р Оля Евтимова Караджова, Институт по почвознание, агротехнологии и защитата на растенията „Н. Пушкиров“;

Доц. д-р Величка Гочева Гочева, Университет по хранителни технологии- Пловдив;

Доц. д-р Таня Койчева Тодорова - Институт по животновъдни науки, Костинброд, ССА;

Проф. д.н. Панталей Петров Денев – Университет по хранителни технологии, Пловдив;

Доц. д-р Георги Бонев Георгиев - Тракийски университет – Стара Загора;

Секретар – Роза Кондова

6. Технически науки

Проф. д-р Нанко Христов Бозуков - Университет по хранителни технологии, Пловдив;

Проф. д-р Огнян Любенов Бумбаров - Технически университет – София;

Проф. д-р Нели Владова Георгиева - Химикотехнологичен и металургичен университет – София;

Доц. д-р Маргарита Милчева Натова - Институт по механика, БАН;

Доц. д-р Олимпия Николаева Роева - Институт по биофизика и биомедицинско инженерство, БАН;

Секретар – д-р Милена Александрова

7. Физически науки и науки за земята

Доц. д-р Светослав Михайлов Колев - Институт по електроника, БАН;

Проф. дн Пламен Костадинов Петков - Химикотехнологичен и металургичен университет, София;

Доц. д-р Юлия Любомирова Генова - Институт по физика на твърдото тяло, БАН;

Доц. д-р Александър Кирилов Здравков - Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“;

Доц. д-р Тодор Стефанов Петров – Технически Университет, София;

Секретар – д-р Боряна Хаджиева

8. Химически науки

Доц. д-р Иванка Петрова Спасова - Институт по обща и неорганична химия, БАН;

Проф. д-р Тамара Христова Петкова, Институт по електрохимия и енергийни системи, БАН;

Проф. д-р Стефан Леонидов Цаковски, Софийски университет „Св. Климент Охридски“;

Проф. д-р Наташа Средкова Трендафилова, Институт по обща и неорганична химия, БАН;

Проф. д-р Севдалина Христова Турманова - Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас

Секретар – д-р Боряна Хаджиева

9. Хуманитарни науки

проф. Елена Славова Гетова - Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“;

Доц. д-р Стиляна Атанасова Баталова - Кирило-методиевски научен център, БАН;

Проф. д.ф.н. Христина Милева Тончева-Тодорова – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“;

Доц. д-р Мариана Христова Витанова - Институт за български език, БАН;

Проф. д-р Мариела Тодорова Модева - УниБит

Секретар – Людмила Сотирова

10. Временна научно-експертна комисия по Научна периодика

Доц. д-р Пенка Трифонова Ватова - Институт за литература, БАН;

Проф. д-рн Красимира Петрова Стоилова – Институт по информационни и комуникационни технологии, БАН

Проф. д-рн Румяна Василева Вацева - Национален институт по геофизика, геодезия и география, БАН, София;

Доц. д-р Румен Атанасов Димитров – Национален център по заразни и паразитни болести, София;

Доц. д-р Даниела Симеонова Цекова - Химикотехнологичен и металургичен университет, София.

Секретар: Любомира Христова

11. Временна научно-експертна комисия по Процедура за финансова подкрепа за организиране на научни конференции в България и Процедура по програма COST

Професор д-р Юрий Ангелов Кълвачев – председател

Професор д-рн Цветан Първанов Давидков – зам.-председател

Професор д-рн Стефан Радославов Лолов

Професор д-рн Илиана Йорданова Маринова

Доцент д-рн Димчо Дончев Чешмеджиев

Секретар: Геновева Жечева; Секретар: Любомира Христова

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ПРИМЕРИ ЗА УСПЕШНИ ПРОЕКТИ ПО НАУЧНИ ОБЛАСТИ

БИОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ				
1	ДН 11/15 от 2017	Изследване на нови прицелни молекули за терапия на преждевременно стареене и болести, свързани със стареенето	Доц. Георги Ангелов Милошев, дб	Институт по Молекулярна биология, БАН
2	ДН 11/16 от 2017	Нови фероцен съдържащи камфор сулфонамиди - антитуморна активност и механизъм на действие	Проф. Евдокия Пашева – дбн	Институт по молекулярна биология - БАН
МАТЕМАТИЧЕСКИ НАУКИ				
1	ДН 12/2 от 2017	Риманова и комплексна геометрия	доц. д-р Величка Милушева	Институт по математика и информатика - БАН
2	ДН 12/4 от 2017	Съвременни аналитични и числени методи за нелинейни диференциални уравнения с приложения във финансите и опазването на околната среда	доц. дмн Миглена Николаева Колева	Русенски университет Ангел Кънчев
МЕДИЦИНСКИ НАУКИ				
1	ДН 13/10 от 2017	Постисхемична невропротекция: роля на грелина и транскрипционния фактор Рахб	Доц. д-р Ирина Стоянова-ван дер Лаан, д.м.	Медицински университет - Варна
2	ДН 13/12 от 2017	Изследване на регулацията на неоангиогенезата при напреднал карцином на ларинкса	Гл. д-р Тодор Мирославов Попов, дм	Медицински Университет-София
НАУКИ ЗА ЗЕМЯТА				
1	ДН 04/5 от 2016 г.	Геохимични промени в състава на органичното вещество в насипища на Източномаришкия басейн	доц. д-р Златка Иванова Милаковска	Геологически институт, БАН
2	ДН 04/7 от 2016 г.	Изучаване структурата и динамиката на Атмосферния граничен слой над комплексна орография и градска среда	доц. д-р Ренета Недялкова Димитрова	СУ Св. Климент Охридски
ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ				
1	ДН05/10 от 2016 г.	Педагогически и технологични аспекти на образователните компютърни игри	доц. д-р Георги Теохаров Тупаров	Нов български университет
2	ДН05/6 от 2016 г.	Завръщащите се мигранти: Сегментация и Стратификация на икономическата мобилност	доц. д-р Андрей Нончев	УНСС

СЕЛСКОСТОПАНСКИ НАУКИ				
1	ДН 16/6 от 2017	Интегриран подход за моделиране на разпространението на горски пожари	Проф. д-сн Христо Иванов Цаков	Институт за гората - БАН
2	ДН 16/11 от 2017	Топлинни свойства на почви при различни начини на земеползване и мелиорирани	Доц. д-р Милена Стоянова Керчева	ИПАЗР, ССА
ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ				
1	ДН17/6 от 2017 г.	Нов подход, базиран на интер-критериален анализ на данни, за подпомагане на вземане на решения при <i>in silico</i> изследване на комплексни биомолекулни системи	проф. д-р Таня Колева Пенчева	Институт по биофизика и биомедицинско инженерство – БАН
2	ДН17/22 от 2017 г.	Оползотворяване и приложение на отпадъчни материали от етерично-маслената индустрия за „зелен“ синтез на метални наночастици	доц. д-р Антон Минчев Славов	Университет по хранителни технологии – Пловдив
ФИЗИЧЕСКИ НАУКИ				
1	ДН08/3 от 2016 г.	Калибровъчно/гравитационна дуалност, черни дупки и струнни компактификации	доц. д-р Лилия Ангелова	ИЯИЯЕ, БАН
2	ДН08/19 от 2016 г.	Нови кохерентни и кооперативни ефекти в горещи алкални пари	доц д-р Санка Величкова Гатева-Костова	Институт по електроника, БАН
ХИМИЧЕСКИ НАУКИ				
1	ДН09/5 от 2016 г.	Интегриран подход за получаване на чист водород с оползотворяване на парниковия газ CO ₂	проф. д-р Таня Табакова	Институт по катализ - БАН
2	ДН09/18 от 2016 г.	Дизайн на нови мезопорести нанокompозитни лекарство-доставящи системи за цитостатици и модулатори на множествената лекарствена резистентност	проф. д-р Маргарита Попова	Институт по органична химия с Център по фитохимия – БАН
ХУМАНИТАРНИ НАУКИ				
1	ДН10/10 от 2016 г.	Българският литературен пантеон и славянският свят в научното наследство на Борис Йоцов: реконструкция на идеите	Проф. д. ф. н. Румяна Дамянова	Институт за литература при БАН
2	ДН09/17 от 2016 г.	Опазване на културното наследство - анализи, документи, практики	Проф. д.изк. Мила Сантова	Институт за етнология и фолклористка с Етнографски музей

ИЗГРАДЕНИ ИНФРАСТРУКТУРИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТИТЕ

Изградени инфраструктури и използване

По Договор № ДУНК-01/3 от 2009 г.

”Създаване на Университетски научно-изследователски комплекс (УНИК) за иновации и трансфер на знания в областта на микро/нотехнологии и материали, енергийната ефективност и виртуалното инженерство”, Технически университет - София

Изградената инфраструктура на УНИК включва създаване и оборудване на 15 научноизследователски лаборатории в направленията:

- Виртуално инженерство
- Микроелектромеханични системи, микро- и нотехнологии
- Нови материали и наноструктури
- Енергийно рекупериране
- Комуникационни технологии
- Енергийна ефективност в сгради и промишлени системи
- Възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и експериментална площадка за изследване на енергопреобразуващи технологии за оползотворяване на ВЕИ.

Основната база на УНИК е разположена в Блок 8, като 14 от лабораториите са обособени в самостоятелна сграда (блок 8 на ТУ-София) и една лаборатория в блок 11 на ТУ-София.

- Научноизследователска апаратура и специално оборудване:
  - ✓ Система за бързо 3D прототипиране DIMENSION ELITE.
  - ✓ Система за микропрототипиране SOLIDSCAPE R66+
  - ✓ Система за лазерно фрезование на микро-структури LASERTEC 40
  - ✓ Система за микропрототипиране на метални структури SLM 125 HL
  - ✓ Интерфейсни устройства и системата за стереоскопична визуализация тип видео стена
  - ✓ СВЧ-елементи и възли за наземна и сателитна линия за изследване на разпространението на радиовълните
  - ✓ Специализирано ПАВ устройство за характеризиране на био/нано структури и протеинови вериги от водородни връзки
  - ✓ Микроелектронна сондова станция WL-1160A – 8N (пробер – комплект)
  - ✓ Визуална измервателна система MUMA 200 със софтуер OVM-MUMA
  - ✓ Дигитален микроскоп ISM-PM600S
  - ✓ Спектрофотометър Shimadzu UV-1280, Флуориметър Model 6270, Оптичен тензиометър THETA LITE 100, Кислороден Bench Meter HI2400-02 Hanna Instruments
  - ✓ Сканиращ отражателен електронен микроскоп SEM (EVO MA 10 „Carl Zeiss“), оборудван с вграден микро- и нано- рентгенов енергиен анализатор (EDX система „Bruker“)
  - ✓ Специализирана високотемпературна муфелна пещ със защитна газова атмосфера модел L5/11-Nabertherm

- ✓ Тензометър за определяне на механична здравина и еластичност на нетъкан текстил от електроовлакнени нановлакна със специализиран софтуер; Перфузор с контрол на дебита на подавания полимерен разтвор и възможност за получаване на коаксиални влакна; Вискозиметър за анализ на влиянието на концентрацията върху възможността за електроовлакняване
- ✓ Уредба за динамично балансиране на “твърди” ротори (работещи в подкритичната зона) от фирмата “Schenk”
- ✓ Лазерен Доплеров виброметър
- ✓ Експериментална площадка за изследване на 14 ВЕИ технологии
- ✓ Измервателна техника за измерване на слънчева радиация и температурни полета, софтуерна среда за моделиране и симулиране на системи за оползотворяване на ВЕИ
- ✓ Микропроцесорна система dSpace ACE1103 за физическо симулиране на работата на ветрогенератори, фотоволтаични системи и хибридни системи с ВЕИ, управление на енергийните потоци, следене на състоянието на системата и вземане на решения в реално време
- ✓ Система за измерване на топлофизични свойства на материали
- ✓ Мобилен анемометър за измерване на скорост в безнапорни канали за стенд за изпитване на хидрокинетични турбини и мобилен ултразвуков дебитомер за измерване на дебит в тръбопроводи с диаметър до 1200mm с точност $\pm 1\%$.
- ✓ Стенд за изследване на енергийните характеристики на термopомпени агрегати „вода-въздух“
- ✓ Интегрален кълбов фотометър (фотометър на Улбрихт)
- Хардуерно осигуряване:
  - ✓ Специализирана високопроизводителна терминална модулна изчислителна система за мултифизични симулации и модули за предварителна подготовка на пресмятането и окончателна обработка на резултатите, използваща графичен процесор TESLA C2075
  - ✓ Конфигурация на система от графичен сървър и терминални клиенти.
  - ✓ Високопроизводителна изчислителна система за специализирани виртуални флуидни симулации
  - ✓ Специализирани контролер за паралелни изчисления и аудио компоненти, модули за 3D визуализация
  - ✓ Графични терминали за проектиране на интегрални схеми в микроелектрониката
- Софтуерно осигуряване:
  - ✓ Специализирана параметрична софтуерна система от висок клас CREO Essentials.
  - ✓ Специализирана облачна система за управление на жизнения цикъл на изделията
  - ✓ Специализирани модули за създаване и оптимизиране на параметрични модели със сложна форма.
  - ✓ Специализиран CAE програмен продукт от най-висок клас за инженерни анализи по MKE ANSYS.
  - ✓ Специализиран софтуерен инструмент MSC SOFTWARE UNIVERSITY MD FEA+MOTION BUNDLE.
  - ✓ софтуера за визуализация на резултати от симулация във виртуална реалност
  - ✓ Специализирания софтуер за виртуална реалност 3D Via Studio Pro
  - ✓ Лицензии на програмни системи за проектиране на интегрални схеми и MEMS, подържани от EUROPRACTICE – Cadence, Synopsys, Mentor Graphics и Coventor
  - ✓ Софтуер за „Определяне и оценка на параметрите на тонален шум“ BZ-7231/Bruel&Kjaer
  - ✓ Софтуерен продукт за симулиране на лаярски процеси „ProCAST Educational Package”
  - ✓ Софтуерен продукт за симулиране на заваръчни процеси „SysWELD University Welding Package”

Социално-икономическото въздействие на резултатите от проектите

- ✓ Съгласно работната програма за първата година от проекта е създадено Докторантското училище (ДУ). В рамките на докторантското училище са проведени девет модула за обучение на докторантите, постдокторантите и младите учени от с различен хорариум между 10 и 50 часа.
- ✓ Създадена е високотехнологична креативна среда и същевременно екип от съмишленици от различни поколения, включително доказали се специалисти с международна репутация, каквито са опитните членове на екипа, даващо възможност за постоянен трансфер на знания и опит към високо мотивирани млади докторанти и учени.
- ✓ Осъществени са срещи за запознаване на бизнеса с възможностите на разработените технологии, продукти и методи за изследване – проведени са над 15 срещи с бизнеса.
- ✓ Проведени специализирани обучения на докторантите и постдокторантите в партньорски лаборатории, фирми от тази сфера и специално организирани работни срещи за повишаване на опита и квалификацията
- ✓ След приключване на проекта е продължена работата с нови студенти, докторанти и сътрудници, както и усъвършенстване на условията на труд;
- ✓ Засилен бе националният и транснационален научен и технологичен трансфер с прилагане на разработените подходи и методологии;
- ✓ Продължи активната иновациона дейност на смесени колективи от УНИК и от заинтересованите висши училища, БАН и особено от индустрията, както и подпомагане с иновационен потенциал на СМП в България;
- ✓ Реализирани са проекти финансирани от фонд НИ и НИФ;
- ✓ По-нататъшното развитие на УНИК се реализира чрез проекта за „Център за Върхови постижения“ в ОП НОИР, направление „Мехатроника и чисти технологии“ – съвместен проект с БАН (14 института, ТУ Габрово, ТУ Варна и ХТМУ), като този формат в голяма степен бе определен именно в следствие на активната съвместна дейност на смесени колективи от УНИК и от заинтересованите висши училища, БАН.
- ✓ Реализирани са приходи от специализирано обучение на специалисти от индустрията;
- ✓ Развити са иновационни продукти и услуги за индустрията
- ✓ Голяма част от лабораториите и екипите, участващи в проекта имат дългогодишно успешно сътрудничество с фирми от България и ЕС с които имат реализирани десетки изследователски и развойни индустриални проекти с внедряване и достигане до пазара. Тези изградени и доказани контакти дават възможност също за създаване на кариерни „пътеки“ на студенти към индустрията чрез тези съвместни проекти.

Защитени дисертации и професионално развитие

- ✓ **Дисертации:** За целия период на проекта бяха зачислени общо 38 докторанта, като бяха защитени общо 18 докторски дисертации, пряко следствие от дейностите по проект УНИК, като някои от защитилите докторанти са и членове на екипа на проекта.
- ✓ **Професионално развитие:** Членове на научно-изследователския екип на УНИК участваха в конкурси за заемане на академични длъжности, като вследствие на това общо седем души заеха по-високи такива – два конкурса за АД „професор“, два конкурса за АД „доцент“ и три за АД „главен асистент“.

Патенти по договора: 8.